

NU OP
40
PAGINA'S!

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637
P 706130

DE VLOOT AAN 'T WERK, VER ONDER HET MINIMUM VITALIS

VLIZ vzw
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende

- * **KERSTVERHAAL: VÈSCHE TOEGETJES**
- * **AS 4: WAT DE VISSERIJ NOG ZOU KUNNEN DOEN**
- * **PLASTIC IN ZEE, EEN ONDERSCHAT PROBLEEM**
- * **DE SINT KOMT MET EEN SPEL VOOR GROTE JONGENS**

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge en Antwerpen en belandde uiteindelijk in Watou. Ze publiceerde onlangs haar tweede jeugdboek, *Kus uit India*. Voor HVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Met uitsterven bedreigd

Het is een uitstervend ras. En nu heb ik het niet over de vissers, ik zou niet durven. Nee, ik heb het over het winterse ras van bontmanteldraagsters. Bij de eerste vrieskou duiken ze op. Soms is dat midden november, soms pas begin januari. Dan zie je ze verschijnen: de oudere dames in hun chique 'vellenjas'. Nergens zie je er nog zoveel als hier. Waar de groene jongens elders allang een mentaliteitsverandering veroorzaakten, bloeit deze winterse traditie aan de rand van het vasteland, nog volop.

Velen van deze antiquiteiten zijn *aangespoelden*. Je ziet ze soms op een bank op de dijk zitten de eenzaamheid als een afwerend schild om hen heen: oudere dames uit Brussel, Antwerpen of de Ardennen die van hun vroegere vakantieappartement aan zee hun vaste woonplaats maakten, want '*l'air est si bon ici*'. Er zijn prachtexemplaren bij. Ingeduffeld in '*vison*' of astrakan, '*mouton retourné*' of '*renard*' lijken het wel filmsterren op rust. Met bijbehorend hoedje, *kroko* handtas en schoenen, zonnebril van de jaren zestig, gouden oorbellen en diamanten ringen, zijn ze gewoon onweerstaanbaar.

Soms maak ik een praatje met een van hen. Waarom is madame in Oostende komen wonen? Voor de goede lucht, oké. En dat de zee trekt, daar moet je mij niet van overtuigen. Maar de Belgische kust is vijf en zestig kilometer lang. Waarom precies hier? Iedere keer weer hoop ik dat mijn *gebontjaste* gesprekspartner

exact zal kunnen benoemen wat ikzelf niet in woorden kan vatten. Geduldig luister ik naar alle drogredeenen. Dat dit de enige stad is aan de Belgische kust, Oostende *leeft!* Het hele jaar door dan nog. Veel winkels zijn zelfs op zondag open, dat is toch *formidable* en je vindt hier *vraiment tout*. Oké, oké, wat nog? Er valt een geladen stilte. De blik wordt dromerig. Tja, Oostende heeft iets, *n'est-ce pas?* Kijk hoeveel kunstenaars deze stad heeft voortgebracht, madame, hoeveel anderen zich hier zijn komen vestigen. Schilders, beeldhouwers, dichters. Er hangt hier een bijzondere sfeer, een sfeer van ...

Dat is het moment waarop ik de adem inhoud: nu zal het verlossende woord worden uitgesproken, de lang verhoopte omschrijving komt eraan. Maar telkens weer volgt enkel een machteloze handbeweging, een gegeneerde oogopslag. Nog maar eens wordt het me duidelijk gemaakt: hier is alleen de stilte welbespraakt genoeg. Of de schreeuw van de zilvermeeuw.

Bij het afscheid nemen, zou ik zo'n vrouw wel willen omhelzen, mijn neus diep in de kraag van haar vellenjas duwen. Want het zit er dik in dat het afscheid definitief is en ik ook dit exemplaar volgende winter niet meer terugzie. Jaarlijks vermindert het bestand immers met minstens tien procent en niemand die eraan denkt hen voor uitsterven te behoeden. Er moet dringend een fotografisch archief worden aangelegd om dat anachronistische fenomeen voor het nageslacht te bewaren. Nog beter ware dat een hier wonende kunstenaar hen portretteerde. Hebben ook zij niet al die tijd bijgedragen tot dat 'iets' dat Oostende 'heeft' en waardoor artiesten allerhande hier willen verblijven?

Nicole Derycker
foto: Jo Clauwaert

HVB 78 VRIJE HET VISSERIJBLAD

HET VRIJE VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus,
Walter Debrock (+), Nicole Derycker,
Juil De Vocht, Zio Joris De Voogt,
Don Fabulist, Peter Flynn, Peter
Holvoet-Hanssen, L.A. Inghelbrecht,
Frank Neyts, Jef Klausing(+), Antoine
Légat, Marc Loy, Chris Meyers, Geert
Cyriel Tavernier, Flor Vandekerckhove,
Louis Vande Castele, Jacques van Harten,
Katrien Vervaele, Guido Walters (+).
Gasten: Rienk Nadema, Eddy Serie,
Anita en Uwe Storm, Isabelle Van
Eeghem, Marjan Verschraegen, Geert
Walgraeve

Vormgeving: Jo Clauwaert, Ilse Heip

Redactie te bereiken op

0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.
Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:
HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert
Losse nummers: 3,99 euro
Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 29,75 euro op rekening
384-0596581-18 van
Het Visserijblad, met vermelding
abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers, startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 52,00 euro op
de Belgische ING-rekening van
Het Visserijblad (IBAN):
BE50 3840 5965 8118
(BIC): BBRUBEBB.

Vermelding: abonnement HVB.

HET VRIJE VISSERIJBLAD

Alstublieft. Voor u ligt het laatste nummer van de 78ste jaargang van dit maandblad. De volgende keer zijn we alweer in 2012 beland en beginnen we welgemutst aan de 79ste jaargang van dit tijdschrift.

De voorbije twee jaar heeft dit blad een merkwaardige gedaantewisseling ondergaan, zowel inhoudelijk als wat de vorm betreft. De verandering is zo ingrijpend dat we in de loop van dat proces zelfs de naam veranderd hebben. HVB heet inderdaad al sinds vele maanden Het Vrije Visserijblad.

We hebben dat alles in stilte gedaan, ook omdat we het geld niet hebben om rond deze veranderingen een promotiecampagne op te starten. De Vlaamse visserijsector is dermate klein geworden dat de advertentievijver waarin we vissen ei zo na droog is komen te staan. De visserij is zodanig klein geworden dat we elders op zoek moesten gaan naar adverteerders.

Desondanks presenteren we u vandaag een nummer waarop we trots zijn. Deze editie is ongetwijfeld een van de mooiste geworden uit het lange leven van dit blad.

Veertig bladzijden waarin we de visserscultuur naar de wal brengen en omgekeerd ook, de cultuur van het land naar de visserij.

Waar we ook trots op zijn is op de bedrijfscultuur van dit blad. We zijn er gaandeweg in geslaagd de gezagsverhoudingen uit onze ploeg te bannen. We werken zonder directeur, zonder hoofdredacteur, we werken zonder autoritaire gezagsverhoudingen. Dit blad wordt gemaakt door een affiniteitsgroep, een groep gelijkgezinden, aangetrokken tot de zee en de visserij; begeistert door het maken van een tijdschrift. Bij ons is er geen plaats voor winstbejag, hier is er geen bonussencultuur, we kennen geen concurrentieverhoudingen. Hier heerst de economie van de gift, want elkeen die aan de samenstelling van dit blad meewerkt doet dit gratis. Wat ons meteen ook de vrijheid geeft waarnaar de nieuwe titel verwijst. Wij doen dit slechts om één reden: omdat we het graag doen.

Uiteraard moeten we de drukker betalen en de distributeurs, maar daar draagt u dan weer uw steentje bij. Want de productie en distributie van dit blad gebeurt uitsluitend bij gratie van de betalende lezers en adverteerders... waarop wij ook in 2012 een beroep hopen te mogen doen.

Flor Vandekerckhove • Uitgever HVB • foto's Katrien Vervaele

De evolutie van de visserijsector in 2010

EEN VLOOT AAN T WERK VER ONDER HET MINIMUM VITALIS

Verleden maand viel het rapport in de bus dat de Dienst Zeevisserij van de Vlaamse overheid opgemaakt heeft over de realisaties van de Belgische vissersvloot in 2010. (*) Daaruit blijkt dat de aanvoer van de vissersvaartuigen in 2010 iets hoger lag dan het voorgaande jaar, maar dat die desondanks onder de 20.000 ton blijft steken. De 19.764 ton visserijproducten die de Belgische schepen zowel in eigen havens als in het buitenland op de kaaien zetten steekt dan ook schril af tegen de cijfers die ons uit het verleden bekend zijn. In 2000 ging het nog over dik 26.000 ton, in 1990 voerde de Belgische vloot meer dan 37.000 ton visproducten aan, in 1980 ging het zelfs om meer dan het dubbele van 2010 (40.129 ton), in 1970 werd er bijna 47.000 ton gewogen, in 1960 meer dan 55.000 ton en in 1955 werd een piekjaar genoteerd van 72.428 ton.

Die evolutie heeft verschillende oorzaken, maar het georganiseerde 'downsizen' van onze vloot is er ongetwijfeld een van. In 2010 waren er slechts 89 Belgische vissersschepen meer actief. (**) In 2000 ging het nog over 127 schepen, in 1990 telden we 201 vaartuigen, in 1980 voeren 208 Belgische vaartuigen ter zeevisserij, in 1970 klokten we af op 332 schepen, in 1960 telde de vloot 515 eenheden en in 1950 kon je op zee niet minder dan 457 Belgische vissersvaartuigen zien varen.

Wie uit deze treurige opsomming afleidt dat we daarmee in 2010 op een absoluut dieptepunt stonden, vergist zich. Inmiddels is onze vloot nog kleiner geworden. Vandaag resten er amper 79 vaartuigen die onder Belgische vlag ter visserij varen.

Quota

De weinige schepen die ons resten worden in hun vangsten uiteraard ook beperkt door de quota die aan de Belgische visserijsector toegekend worden. Vraag is of de vloot daar in 2010 ten volle gebruik van gemaakt heeft. Volgens de Dienst Zeevisserij valt dat wonderwel mee: 'Voor de vissoorten belangrijk voor de Belgische visserij, geldt door de band dat de quotabenuutting naar 100% streeft.'

Blijkt dat ook uit de cijfers? In aanvoerwaarde is tong veruit de belangrijkste vissoort. In afnemende volgorde moet daaraan toegevoegd worden: schol, garnaal, tarbot, zeeduivel, rog, tongschar, kabeljauw, griet en st.-jacobsschelpen. Deze tien soorten staan voor 90% van de globale besomming in 2010. Dat zijn de soorten waar de sector naar een quotabenuutting van 100% streeft en dat geldt uiteraard nog het meeste voor de tong (de duurste vis) en schol (de grootste hoeveelheid vis die de vloot op de markt zet).

In 2010 mocht onze vloot 4.268 tong uit zee halen. Het mag waar zijn dat daarbij naar maximale benutting van dat quotum gestreefd wordt, maar dan laat volgend cijfer toch enigszins de wenkbrauwen fronsen. In 2010 werd slechts 3.348 ton tong aangevoerd, dit is 78% van het quotum. Van het scholquotum

werd 89% gevangen, tarbot en griet: 73%; zeeduivel: 23%; rog: 78%; tongschar: 98%; kabeljauw: 56%. Vermelden we tenslotte nog de merkwaardig lage benutting van het quotum van langoustines: 19%!

Oorzaken

Herinneren we eraan dat HVB nog niet zolang geleden een klein mediastormpje ontketende toen ze uit de benuttingcijfers van 2009 afleidde dat de Belgische vloot de voorbije jaren dusdanig gedownsized was dat ze niet meer in staat was de quota op te vissen. In de media haastte de Rederscentrale zich om onze bewering tegen te spreken. Op de regionale TV-zender Focus heette het als volgt: 'De sector zegt dat 2009 een uitzonderlijk slecht jaar was. Bovendien is het voor sommige gevallen niet interessant om zover te varen.'

Indien het waar is dat 2009 bijzonder slecht was dan wil dat zeggen dat we in 2010 beterschap mochten verwachten. En als het voor sommige soorten niet interessant is om ver te varen, dan kan dat zeker niet gezegd worden voor de tongvisserij in de vlakbij gelegen Noordzee.

Laat ons dus ook die cijfers bekijken. In de vlak voor onze deur gelegen Noordzee, goed voor 41% van de totale besomming

DE QUOTABENUTTING IN FISH & RUN

In de visserijdocumentaire *Fish & Run* (zie ook elders in dit blad)

komt het probleem van de quotabenuutting ook aan bod. Tegenover onze stelling dat de vloot te klein geworden is om de quota ten volle te benutten, zijn er in de film reacties te horen van enerzijds Johan Van de Steene, algemeen directeur van de Vlaamse Visveiling en anderzijds Vera Dua, gewezen minister van Landbouw.

Volgens Van de Steene wordt het quotum wel degelijk volledig benut. In die film vergelijkt hij daarvoor de visserij met de konijnenjacht. Stel dat je bij de aanvang van het jaar toelating krijgt om honderd konijnen te schieten, zegt hij, dan is er maar weinig kans dat er op 't einde van 't jaar ook daadwerkelijk exact honderd geschoten worden. Ook omdat je gestraft wordt indien je de honderd overschrijdt, is het logisch dat je in de praktijk op een getal uitkomt dat

kleiner is. Dat is uiteraard correct. Maar daar had hij moeten aan toevoegen dat er wel degelijk een probleem ontstaat wanneer je voor het schieten van honderd konijnen... over slechts negentig kogels beschikt. Want dat is wat wij denken: de vloot is al te veel *gedownsized* om nog in staat te zijn de quota ten volle te benutten.

Ook Vera Dua vindt onze bewering merkwaardig. Indien de vloot de quota niet meer kan opvissen dan moeten ze nog verminderd worden, zo luidt haar vreemde stelling die erop neerkomt dat quota dienen om de vissers de duvel aan te doen. Wij daarentegen menen dat de quota beheersinstrumenten zijn om de visstand op peil te houden. Laat ons het voorbeeld van Van de Steenes konijnen gebruiken. Indien we een quotum van honderd konijnen toegewezen krijgen, dan wil dat toch zeggen dat dit getal voor het konijnenbestand geen gevaar inhoudt. Waartoe zouden die quota anders dienen? Dus ook indien de vloot erin zou slagen dat quotum volledig te benutten, dan nog gaat het met de visstand de goede kant uit. Er is bijgevolg geen enkele reden om de resterende vissers ter zake extra beperkingen op te leggen. (fv)

van onze vloot, en daarmee het belangrijkste visgebied, ging het in 2010 helemaal niet beter. Het ging zelfs van kwaad naar erger. In 2010 kon de Belgische vloot er 87% van het toegekende tongquotum benutten. In het 'uitzonderlijk slechte jaar' 2009 was dat nog 94% en in 2008 zelfs 98%!

De (uiteraard nog voorlopige) cijfers van 2011 waarover we momenteel beschikken laten ons overigens vermoeden dat deze negatieve trend zich dit jaar verder zet. De sector doet er bijgevolg goed aan over de povere quotabenuutting na te denken. Zit er dan toch minder vis in de zee dan we graag vertellen? Worden de quota in het Belgische systeem niet goed beheerd? Is het efficiënter om over te schakelen op individuele quota, zoals de Europese Commissie zegt te willen doen? Is de quotacommissie van de Rederscentrale aan vernieuwing toe? Of hebben we gelijk in ons vermoeden dat de vloot te klein geworden is om de quota volledig op te vissen? Herinneren we er ter zake aan dat het West-Vlaams Economisch Studiebureau in 1993 een nota presenteerde waarin we daarvoor gewaarschuwd werden. De vloot bevond zich toen op de grens van de leefbaarheid (het zgn. minimum vitalis). Indien de vloot verder afgebroken werd zou ze niet meer in staat zijn de haar toegekende quota op te vissen. Misschien had het WES gelijk en heeft de sector er verkeerd aan gedaan om die waarschuwing in de wind te slaan.

Flor Vandekerckhove • foto's: Jo Clauwaert

(*) Het rapport 'De Belgische zeevisserij, Aanvoer en besomming 2010' (115 bladzijden) kan gedownload worden van de website <http://www.vlaanderen.be/zeevisserij>.

(**) 89 schepen die onder Belgische vlag ter zeevisserij varen, waarvan er niet minder dan 29 in handen waren van Nederlandse eigenaars.

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakelichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvloten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijsstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

Op 8 november kon de pers in Oostende kennis maken met het project Waste Free Oceans (WFO). Dat is een initiatief van de plasticindustrie om samen met vissers iets tegen de vervuiling van de zee te ondernemen. Het project, dat gesteund wordt door de Europese Unie, ging in dit jaar in Frankrijk van start. Momenteel worden er in Spanje, Duitsland, Nederland, Portugal, Griekenland en dus ook in België pilootprojecten opgezet.

Plastiek op vissen

Schipper Philippe Godfroid schakelde zijn Jolly Jumper in om de genodigden de werking van het Thomseanet te demonstreren.

De genodigden konden zelf constateren hoeveel plastic de N 32 uit zee opgevisst had.

Bedoeling is dat vissers, uiteraard tegen vergoeding, ingeschakeld kunnen worden bij het opvissen van plasticafval uit zee. Daartoe werd een speciaal net ontworpen, het Thomseanet, dat achter een vaartuig gesleept wordt en door boeien aan de oppervlakte gehouden. Vanaf volgend jaar zouden effectief vissersvaartuigen ingezet worden om plasticvuil op te vissen, bijvoorbeeld in perioden dat de visvangst onrendabel is of verboden wordt.

Na het in 2007 opgestarte 'Fishing for litter', waarbij vissers gevraagd wordt om hun afval en ook het vuil dat ze tijdens de visserij opvissen niet meer in zee te dumpen, maar op de kaaien af te zetten, gaat de Europese Commissie met WFO nu een stap verder. Vissers worden met WFO aangezet om actief afval uit zee op te halen. Het project kan dan ook gezien worden als een voortschrijdende beweging om de visserijsector te betrekken bij het schoonhouden van de zee. Het zijn initiatieven die in de mentaliteit ter zake een ommekeer kunnen bewerkstelligen.

De werking van het Thomseanet werd vlak voor de rede van Oostende gedemonstreerd door de N 32 Jolly Jumper van schipper Philippe Godfroid, terwijl een selectie van vijftig genodigden op een overzetboot de plasticvangst van dichtbij kon volgen. Intussen konden reder Karel Ackx, SDVO-voorzitter Victor, EU-commissaris Damanaki en anderen de pers onderhouden over het belang van het initiatief. Achteraf waren er redevoeringen aaneengepraat door Carl Huybrechts.

Aan- en afwezig

Maria Damanaki, Europees Commissaris voor visserij, had zich de moeite getroost ervoor naar de Oostendse kaaien af te zakken. Dat deden ook reders zoals Benoit Beernaert, vismijnbestuurder Noël Devisch, vertegenwoordigers van de plasticindustrie, havenautoriteiten zoals minister van staat Johan Vande Lanotte en gedelegeerd havenbestuurder Paul Gerard, uiteraard ook de ploeg van de inrichtende SDVO en van het Zeevisserfonds, vertegenwoordigers van de plasticindustrie, leerlingen en directie van het maritiem instituut, de vispromotors van de VLAM... We mochten er zelfs een Deens Europarlementslid ontwaren. Ook de nationale pers, inclusief radio & TV, was massaal op het evenement aanwezig en het gebeuren kreeg dan ook ruime weerklank. De demonstratie met het thomseanet en de aanwezigheid van EU-commissaris Damanaki maakten van het evenement een gebeurtenis die het imago van de Vlaamse visserijsector ongetwijfeld ten goede kwam.

Vreemd is dan ook de prominente afwezigheid van een groot deel van de sectortop. We hebben er Marc Welvaert, directeur van de Dienst Zeevisserij, niet gezien. Evenmin hebben we er een delegatie van het ILVO kunnen spotten. Aalmoezenier Demaeght ontbrak op het appel, net zoals dat ook het geval was met Urbain Wintein, Tom Craeynest en Emiel Brouckaert, respectievelijk voorzitter, consulent en directeur van de Rederscentrale. Kris Peeters, in de Vlaamse regering verantwoordelijk voor de visserij, was er niet en zijn kabinet had evenmin iemand afgevaardigd om op deze nachts belangrijke publieke visserijgebeurtenis aanwezig te zijn. Dat zijn teveel afwezig om nog van toeval te mogen spreken. Herinneren we eraan dat HVB destijds uitgebreid gerapporteerd heeft over de tweespalt die de sectortop verdeelt en waarbij de SDVO-interventie in de visserij geboycot lijkt te worden door de rest van de sectortop, daarin aangevuurd door het kabinet Peeters. (*) We kregen destijds heftige reacties op onze reportage die nu evenwel door de afwezig op Waste Free Oceans nogmaals bevestigd wordt. (fv)

(*) 'Tegenwerking vanuit het kabinet Peeters - SDVO voelt zich geboycot' in HVB IX/2010, p.7.

EU-commissaris Maria Damanaki werd op de kaai aan de Esplanadestraat in Oostende o.a. verwelkomd door Jan Denys van het maritiem instituut (links) en Ivan Victor van SDVO.

Reder Ackx werd door de TV-ploeg van TerZake ondertraagd over het belang van het project voor de visserijsector.

Reder Benoit Beernaert toonde interesse in de demonstratie en dat deed ook Stephanie Maes die momenteel onderzoekt welke gemeenschapsbevorderende initiatieven er bij de EU in aanmerking komen voor het verkrijgen van subsidies.

Luc Mellaerts van SDVO en Noël Devisch van de Vlaamse Visveiling hebben er duidelijk zin in.

Nieuwbouw
Alle herstellingen,
ombouw en onderhoud

Visserijschepen - Werkschepen
Dienstvaartuigen - Pontons
Motorenrevisies - Mechaniek - Uitlijning
Constructiewerken in staal, aluminium en RVS

Scheepslift 1000 ton (45 x 13,5 x 5,2 m)

Draaiwerk tot 6,30 m TC

Kraanverhuur

Scheepswerf I.d.P. N.V.

Vismijnlaan 5 - 8400 Oostende - Tel. 059-32 18 64 - Fax 059-32 08 13
Tel. na bureeluren: 0477-777 664 - E-mail: info@idp-shipyard.be - Website www.idp-shipyard.be

Een onderschat probleem

150 miljoen plastic zakjes in de Noordzee

In de Europese zeeën dobberen grote hoeveelheden afval rond. Na de Middellandse Zee is de Noordzee met 150 miljoen plasticzakjes en ander wegwerpmateriaal er het ergst aan toe. Volgens het Franse Instituut voor het Onderzoek van de Zee (Ifremer) bestaat het grootste deel van het afval uit plastic zakjes en sigarettenpeuken. Maar er drijven ook veel blikjes en glazen flessen rond. In de golf van Gascogne dobberen 50 miljoen verpakkingen en ander wegwerpmateriaal.

Een drijvende vuilnisbelt

Het leeuwendeel van de wegwerpverpakkingen bestaat uit plastic dat honderden jaren nodig heeft om te verteren. Plastic maakt 95 procent uit van het afval dat in zeeën en oceanen ronddobbert. Dat afval vormt er een ernstig probleem. Die kunststof drijft en zorgt voor afvaleilanden. De kunststofarchipel, ook wel de plastic soep of drijvende vuilnisbelt genoemd, is een gebied in het noorden van de Grote of Stille Oceaan waar enorme hoeveelheden plastic bijeen drijft.

Mochten er lezers zijn die betwisten dat er een probleem is van plasticvervuiling op zee, dan kan deze foto hen wellicht van het tegendeel overtuigen.

Dat afval verzamelt zich op deze plek doordat de grote ringvormige zeestroom van de Stille Oceaan, de North Pacific Gyre, het afval naar zich toetrekt. Wat de juiste afmeting van de plastic soep is, is niet bekend. Naar schatting gaat het om een gebied ter grootte van 40 keer België. Het gebied kan mogelijk meer dan 100 miljoen ton aan afval bevatten.

Fotodegradatie

De kunststofarchipel bevat een van de hoogste concentraties van plasticdeeltjes in water ter wereld. Als gevolg daarvan is het een van de plekken waar veel onderzoek wordt gedaan

De vissers van de toekomst zullen op een andere manier met vervuiling op zee omgaan. De visserijleerlingen van het maritiem instituut werden daarom door Sioen Industries bedacht met kledij waarop het project Waste Free Oceans geprojecteerd wordt. Op de foto krijgt Dylan Van Loo, leerling in het zevende jaar, een jasje gepast door minister van staet Johan Vande Lanotte. (foto fo)

Enkele feiten:

- Dagelijks gaat er 8 miljoen ton afval in zee, meer dan 50 % daarvan is plastic!
- In de Noordzee komt jaarlijks 20.000 ton afval terecht: 70% zinkt, 15% drijft, 15% spoelt aan op strand.
- 90% van het marien afval degradeert zeer traag: plastic heeft daarvoor 450 jaar nodig, nylondraad maar liefst 600 jaar.

naar de effecten van fotodegradatie van plastic. In tegenstelling tot afval dat verdwijnt door biodegradatie, blijft afval dat door fotodegradatie verdwijnt wel voortbestaan in de vorm van polymeren, zelfs wanneer het met het blote oog niet meer te zien valt. Door het zeewater en ultraviolet licht valt het plastic uiteen in heel fijne snippertjes, die in een voedselketen kunnen worden opgenomen. Door de afbraak van het afval zijn de plasticdeeltjes vaak te klein om te zien. Maar ze zijn er wel degelijk.

Effect op het leven

Die plasticdeeltjes lijken sterk op zoöplankton, waardoor ze vaak worden opgegeten door kwalen of vissen die op grotere dieptes leven en 's nachts aan de oppervlakte voedsel zoeken. Op die manier komen ze in de voedselketen terecht. In monsters genomen in 2001 bleek de concentratie plasticdeeltjes in de archipel groter te zijn dan de concentratie zoöplankton. Veel plasticdeeltjes komen dus via de voedselketen terecht in de magen van vogels en dieren. De gevolgen hiervan verschillen van vergiftiging tot verstoring van de hormoonhuishouding bij deze dieren. Een studie uit 2011 uitgevoerd in de Verenigde Staten heeft vastgesteld dat ook veel plastic microdeeltjes in de magen van vissen voorkomen die zich op grotere dieptes van de Stille Oceaan ophouden. Men schat dat deze vissen jaarlijks 12 tot 24 duizend ton plastic afval inslikken.

Elders op de wereld

Elke vierkante kilometer oceaan bevat intussen gemiddeld 74.000 stukken plastic. Dat bleek uit een documentaire uit 2009 die de televisie in Terzake uitzond. Helemaal verontrustend is dat de wetenschappers op alle mogelijke plekken onderzoek deden en nergens een vierkante kilometer plasticvrije oceaan vonden.

Plastic is niet meer weg te denken uit ons leven. Toch is het opvallend dat Afrikaanse landen als Congo-Brazzaville en Rwanda nu al een totaalverbod op plastic draagtassen hebben ingevoerd uit milieu-overwegingen. Ook in België worden

Jacky Marchand, bemanningslid op de N 32 van schipper Godfried, was deelnemer aan het pilootproject met het Thomseanet. De Deense Anna Rosbach, voorzitter van Waste Free Oceans, overhandigde hem passende kledij om aan de slag te kunnen gaan. (foto fo)

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

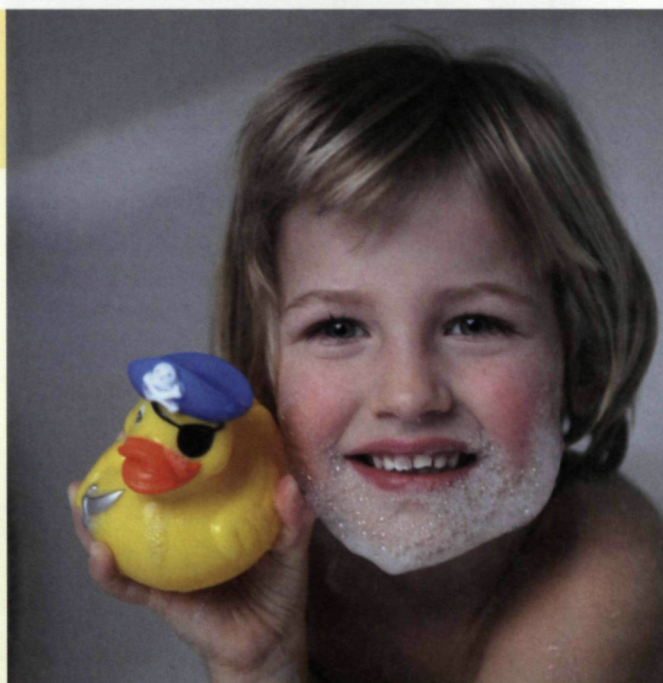

geen plastic boodschappentasjes meer gemaakt die u eertijds zomaar bij uw warenhuis à volonté meekreeg. De Belgische plasticindustrie nam daar samen met de grootdistributeurs zelf het initiatief toe. Waarom deden ze dat? De Europese Unie zit nog in de fase van het nadenken over een mogelijk verbod. 'Maar de fabrikanten van plastic verpakkingen zijn machtig en blokkeren alle wetgevende initiatieven om de productie aan banden te

leggen', zegt Isabelle Poitou, directeur van het Franse Observatorium voor Industrieel Afval in de Zeeën. Vandaar wellicht de inspanningen die de Europese plasticnijverheid thans ook onderneemt om ons te tonen dat ze wel degelijk iets aan het afvalprobleem doet... door vissers ertoe te bewegen het plasticafval in haar plaats uit zee te halen en de kosten ervan zoveel mogelijk op de overheid af te wentelen. (fv)

Stop vervuiling van zee met microplastic door verzorgingsproducten

In veel verzorgingsproducten, zoals scrubs en peelings, zitten plastic deeltjes verwerkt die wij zo het doucheputje in spoelen. Zo ben je onbewust elke keer wanneer je zo'n product gebruikt plastic aan het verspreiden. Veel van dit plastic komt in zee terecht, waar het bijdraagt aan het probleem van de 'plastic soep' en/of opgenomen wordt door mariene organismen. Stichting De Noordzee vraagt de producenten van deze verzorgingsproducten om alle plastic deeltjes te vervangen door milieuvriendelijke alternatieven - zoals anijszaadjes, zand, zout of kokos, zoals ze die vroeger ook gebruikten. Tot die tijd is het belangrijk om verzorgingsproducten met plastic te bannen en het etiket te screenen op aanwezigheid van polyethyleen (PE), polypropyleen (PP) en polyethyleen terephthalate (PET). Lees meer op: www.noordzee.nl/microplastics-petitie.

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

Met je urne op weg naar de plastic soep

Kunstenaar Dan Declerck:

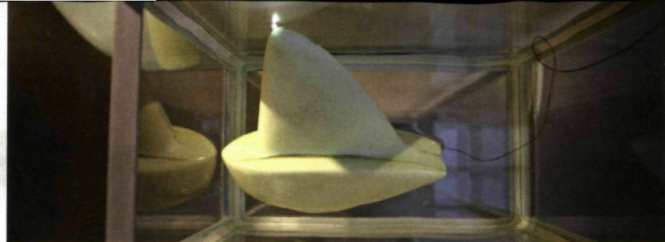
'Zelfs na je dood kun je een bijdrage leveren tot het milieudebat'

Dan Declerck, Oostendenaar, woont en werkt sinds jaren in Brugge. Samen, met zijn vrouw Sabine Pinsart, zijn zij de bezielers van de dynamische galerie Pinsart gelegen in het centrum van Brugge.

Dan Declerck, je bent kunstenaar van ongewone projecten als 'New Global Oceanic Destiny Survey' het 'waterschap: een kinetische waterlandschapgenerator'. Het zijn niet alledaagse onderwerpen voor een gewone kijker of lezer. Hoe ben je tot deze onderwerpen gekomen?

Het internet biedt een bodemloze stroom kennis aan. Elk bezoek oogst een enorme hoeveelheid informatie (ook zeer triviale uiteraard). Op deze manier ontstaat er een aaneengeregen reis van de meest uiteenlopende maar toch verwante interesse-

punten. Ik blijf graag hangen in deze sferen van anekdotiek en probeer dit met de

digitaal door via langegolfradio. Zo kan watertemperatuur, luchttemperatuur, luchtdruk, winddruk, beweging (accelerometrie), GPS positie... ons een inzicht geven in zeestroming, deining, weersomstandigheden en het eventuele stilvallen of omkeren van belangrijke stromen waardoor ons klimaat drastisch zou kunnen veranderen.

Dergelijke bootjes maken is duur en daarom werd er een *pay-load* bedacht, d.i. de mogelijkheid om tegen betaling iets mee te geven. Er wordt zelfs plaats voorzien om de urne met je asse met zo'n bootje mee te voeren. Dat wordt dan een letterlijke uitvaart in dienst van het milieuonderzoek en je kunt zodoende nog een wetenschappelijk staartje breien aan je werelds bestaan. Je stoffelijke resten reizen nog een ongedefinieerd aantal jaren op de oceanen. De nabestaanden kunnen op het internet zien waar hun dierbare overledene zich bevindt. De levensduur van die bootjes is minstens 10 jaar. Ze zijn biologisch afbreekbaar en zullen uiteindelijk oplossen in het zeewater. Het kan een troostende gedachte zijn na de dood nog een onbestemde reis te kunnen afleggen en daarmee een rol te spelen in het milieudebat.

Wat is je drijfveer voor dit bijzondere project of zoals je het op jouw website kunt lezen, voor deze 'laatste zeereis in dienst van de wetenschap'?

Het is bedoeling om stof te leveren voor een maatschappelijke discussie. Maar zoals ieder kunstwerk een emotie opwekt, levert dit werk ook een gevoel dat zich virtueel afspeelt in de hoofden van de bezoeker.

Is dit een oplossing om de vuilnisbeltplaatsen ter hoogte van de evenaar in de Stille Oceaan te doen dalen?

Dit is een situatie die volledig uit de hand is gelopen. Je kan geen boodschappen meer doen zonder plastic verpakkingsmateriaal te kopen dat enkel kan weggegooid worden.

Veel van dit plastic komt onvermijdelijk in de natuur terecht. Het bootjesproject is helemaal geen oplossing voor het

toeschouwer te delen. 't Is ook een beetje vissen, maar dan op een digitale zee.

Wat wil je verwezenlijken met het project 'New Global Oceanic Destiny Survey'?

Het is de bedoeling om een project te ontwikkelen dat bestaat uit kleine bootjes (2,3 m hoogte). We laten ze te water, ze volgen de stromingen en ze seinen digitaal een aantal parameters

probleem integendeel, het zou, indien uitgevoerd, de rommel op zee maar enkel vergroten. Het is bedoeld ter bewustmaking van een zeer groot ecologisch probleem.

Kan de visserij hierbij helpen?

Ik ben helemaal niet deskundig op dit vlak. Zeer recent werd het initiatief 'Waste Free Oceans' gestart door de Stichting

Duurzame Visserij met de steun van de Europese Commissie (zie elders in dit blad). Europees commissaris voor Visserij Maria Damanaki start daarmee een proefproject om plastic rommel uit de Noordzee te halen. Mijn bescheiden kunstaars-verstand maakt toch de bedenking dat dit vissen is zonder vangst, maar met wel kosten voor de gemeenschap. Een druppel op de hete plaat is het, tegelijk is het natuurlijk ook een bewustmakingsproces. Tijdens een soortgelijk Europees project, 'Fishing for Litter', werd gedurende een jaar 31 ton afval aangevoerd. We zijn goed in recyclen: in 2009 werd er wereldwijd 5.8 miljoen ton PET flessen opgehaald! Deze enorme volumes kunnen ons alleen maar bewust maken van de hoeveelheid kunststof die er iedere dag bijkomt en welk gedeelte er daarvan in zee terecht komt.

Het grootste probleem schuilt eigenlijk in de kleine fragmentjes plastic. Deze vormen een grote bedreiging voor het ecosysteem. Ze zijn echter zeer moeilijk opvisbaar. Er moeten dan zeer fijnmazige netten worden gebruikt, maar daar vang je dan ook andere zeebewoners mee. Ik vind het eerlijk gezegd een beetje naïef om de zeevisserij in te schakelen om dit probleem in de volledige breedte op te lossen.

Wat is je nieuwste werk of project?

Het heet 'Het Systeem' ('The System') en is een geometrische figuur van 12 vijfhoeken en 20 zeshoeken. Samen vormen ze een perfect sluitend ruimtelijk volume: een Archimedeslichaam: de afgeknotte icosaeëder.

Deze en verwante vormen werd door verschillende denkers en wetenschappers (o.a. Copernicus, Johannes Kepler...) als een buitenaards kosmische perfecte structuur aanzien. Tegelijk is het een zeer geladen vorm nl: het lenzensysteem van de atoombom die op Nagasaki werd gegooid. De bom 'Fat Man' veegde in één klap meer dan honderdduizend mensen van de kaart. Het jongste werk, 'Het systeem', is er qua afmeting een perfecte kopie van.

Tenslotte is er nog de gekende vorm van een voetbal, tevens een afgeknotte icosaeëder, waar wekelijks kleine tribale oorlogjes mee worden gevoerd!

Ben je een wereldverbeteraar of een pragmatisch kunstenaar die zijn idee wil toetsen?

Als je voor het kunstenaarsschap kiest stel je jezelf aan de rand van de maatschappij of buiten 'het systeem' Hierdoor kun je jezelf iets pragmatischer opstellen tegenover maatschappijkritiek. De wereld verbeteren kunnen we als individu niet, maar we kunnen het met z'n allen misschien wel proberen!

*Interview Geert Cyriel Tavernier
foto's: Jo Clauwaert*

'The system' wordt tentoongesteld op de verjaardag van de kunst: op 17 januari 2012 in Galerie Pinsart. - Galerie Pinsart, Genthof 21 8000 Brugge 050/67 50 66 - www.pinsart.be.

GUILLAUME NOËL IS VISKOK VAN 'T JAAR 2012

Voor de 23ste maal ging VLAM op zoek naar de Viskok van het Jaar. Alle Belgische professionele koks konden meedingen naar de titel. Kandidaten dienden een zo lekker en origineel mogelijk gerecht in te sturen met de Vis van het Jaar, pladijs, als hoofdingrediënt.

Chef-kok van Guillaume Noël van restaurant Sans Cravate in Brugge maakte er op 21 november het lekkerste en origineelste gerecht mee klaar en wint de Nationale wedstrijd.

VERANDERINGEN IN DE BELGISCHE VISSERSVLOOT TOT 10.10.2011

Nieuwe motor:

* N. 57 SPES NOVA: Mitsubishi 220kw bouwjaar 2011. Zeebrief ZVIS 651 van 27.06.2011

Naamverandering en rederij:

* O. 71 JACOB KIEN: Rederij BVBA Brevisco, voorheen BVBA Rederij Marleen., Hendrik Baelskaai 23, 8400 Oostende. Zeebrief ZVISD 652 van 27.06.2011.

* O. 13 MORGENSTER: EX Z.13 MORGENSTER van Praet Peter en Willy. Nu BVBA Rederij Hollebeke, Victoriaalaan 26C, 8400 Oostende.. Zeebrief ZVIS 655 van 19.07.2011

* O.191 MATIMO, ex O.191 NATACHA, BVBA Damco. Huidige reder: Desaevers Hans, Schipperstraat 27/5, 8400 Oostende. Zeebrief ZVIS 658 van 19.09.2011.

* Z.198 MARGARET OF LADRAM. Ex Z.198 KEES KORF, BVBA Urk 198.

L.o.a. 33,07 m, tonnages: 264BT en 79 NT., motor ABC van 750 kW,2006. Rederij BVBA Rederij Greendale, Haagwinde 25, 8300 Knokke – Heist. Zeebrief ZVIS 660 van 07.10.2011

Adresveranderingen:

* Z. 56 PIETER., BVBA Christoph, Berchemstationstraat 76/6, 2600 Berchem. Zeebrief ZVIS 654 van 08.07.2011

* O.229 LIBERTY. BVBA Lasat – Corveleyn, Berchemstationstraat 76/6, 2600 Berchem. Zeebrief ZVIS 659 van 29.09.2011

Vervallen zeebrieven:

* B.462 VIDAR. Zeebrief ZVIS 653 van 08.08.2011

* O.152 ARAN. Zeebrief ZVIS 656 van 11.08.2011

GEZONKEN O 333 WORDT VERVANGEN

De O 333 Marco, die in de nacht van 4 op 5 augustus voor de westkust van Bretagne gezonken is, wordt door een tweedehands aangekocht schip vervangen dat hetzelfde registratienummer zal dragen. In Nederland werd daarvoor de GO 4 George Johannes Klazina aangekocht, een kotter in 1992 gebouwd in Gdynia (Polen) en afgewerkt bij Maaskant in Stellendam. Het schip was eigendom van rederij 't Mannetje & zonen uit Goedereede, het vaart op een Storkmotor van 1.467 kW (1996 pk) en meet 40,11 m x 8,50 x 4,71, goed voor 417 BT.

Zowel de 417 BT als de motorsterkte van 1996 pk van dat schip overschrijden de door de Belgische wet opgelegde beperkingen (max. 38 m en 1300 pk).

Vooraleer het onder Belgische vlag in de vaart gebracht kan worden moet het schip eerst met twee meter ingekort worden. Deze werken zouden uitgevoerd worden door het scheepsherstellingsbedrijf BEMA in Oostende.

As 4.

Maar wat is dat eigenlijk?

As 4 van het Europees Visserijfonds (EVF) is in de visserij nog steeds niet goed bekend. Bedoeling is, via projecten, ondersteuning te geven aan kleine vissersgemeenschappen voor het uitbouwen van een duurzame toekomst. De beschikbare middelen worden beheerd door een zogenaamde Plaatselijke Groep (PG). De PG is een partnerschap bestaande uit een geheel van socio-economische actoren uit de visserij, NGO's en overheidsdiensten.

Samen hebben ze een bottom-up strategie uitgewerkt die tegemoetkomt aan de noden van de regio met als doel economische, sociale en ecologische welvaart te verhogen. Projecten die passen binnen de krijtlijnen van de vooropgestelde strategie komen in aanmerking.

Doel is de visserij en gerelateerde sectoren competitiever te maken, kwalitatieve jobs te creëren en ruimte te bieden voor innovatie en ondernemerschap.

Een ganzenformatie

Samenwerking is daarbij een sleutelwoord. De vergelijking kan gemaakt worden met een ganzenformatie. Elke gans die zijn vleugels uitslaat creëert een opwaartse kracht voor de vogels die volgen. Door te vliegen in een V-formatie, vliegt de groep 72% verder dan wanneer de ganzen alleen zouden vliegen. Hetzelfde geldt als mensen een gemeenschappelijk doel nastreven, en een gevoel voor samenwerking hebben. Ze bereiken sneller en makkelijker hun doel, omdat zij van elkaars stuwende kracht profiteren. Dat geldt evengoed voor diverse partners die samenwerken binnen één project. (*) Aan onze kust staat zwaartepunt 4 of As 4 nog in de startblokken. Dit deelprogramma van het EVF is dan ook nog maar van start gegaan in mei 2011. De eerste call is inmiddels binnen en werd beoordeeld, maar vanaf nu tot midden maart kunnen nieuwe projecten ingediend worden.

De Europese conferentie 'Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden: kansen en eerste resultaten van As 4 van het EVF' (**) in Brussel toonde op 3 en 4 november voorbeelden van projecten uit andere lidstaten en bracht inspiratie bij de Vlaamse deelnemers. Een greep uit de projecten die hun aandacht trokken.

Alternatieve distributiekanaalen

Het project 'Fisch vom Kutter' (Duitsland) brengt visser en klant dicht bij elkaar. Consumenten kunnen er vis rechtstreeks van het schip kopen. Het sleutelement van het project is de dynamische website <http://www.fischvomkutter.de/>. De site wordt gebruikt als platform om 'live' informatie uit te wisselen en vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

In Denemarken poogt het project deze vissoort populairder te maken door hem onder een andere vorm op de markt te brengen, zoals in een gerookte versie. (Foto FARNET Support Unit.)

Het Duitse project 'Fisch vom Kutter' brengt visser en klant dicht bij elkaar. Consumenten kunnen er vis rechtstreeks van het schip kopen. (Foto Uwe Storm)

Visser laten aan boord via SMS de details van de vangst weten, waar en wanneer ze aanlanden. De klant bekijkt het aanbod via de overkoepelende website. Bij het binnenvaren staan klanten de vissers op te wachten om hun dagvers lokaal product aan te kopen. Ze krijgen er bovendien tips over het verwerken en bereiden van de vis.

De website biedt ook ruime informatie over de visserij en over de gebruikte technieken. Dezelfde informatie is ook beschikbaar op infoborden en wordt verspreid via brochures.

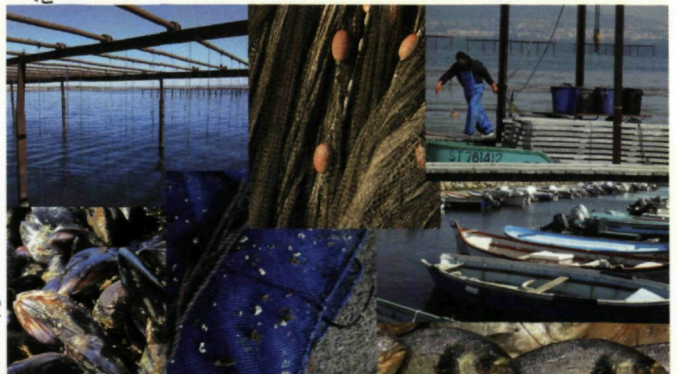
Een gelijkaardig voorbeeld vinden we in Frankrijk. 'Le Panier Poisson Coquillage', een initiatief in het bassin de Thau (www.cpiebassindehau.fr), stelt vis- en schelpmandjes samen en verdeelt die in meer afgelegen gebieden. Vooral jonge gezinnen kopen deze pakketten via de lokale vissers. De pakketten bevatten ook minder bekende vissoorten en geven tips over bereidingsmogelijkheden. De producten worden ook in dit project rechtstreeks aangekocht bij de vissers die er een interessante prijs voor krijgen.

Analoge initiatieven vinden ook plaats in Denemarken en het VK. Trendwatcher Herman Konings ziet dit als een trend voor het volgende decennium. Onder de noemer **Latte** (Macchiato) stelt hij dat consumenten op zoek zijn naar producten die lokaal (L), authentiek (A), traceerbaar (T), (be)trouwbaar (T) en ethisch (E) verantwoord zijn.

Een Frans initiatief in het bassin de Thau stelt vis- en schelpmandjes samen en verdeelt die in meer afgelegen gebieden. (Foto CPIE Bassin de Thau)

Panier Poissons Coquillages

De ploeg die zich over AS 4 buigt. V.l.n.r. Achteraan: Dirk Demaeght, Manu Desutter, Veroniek Denys en Sasja Debruyne. Midden: Patrick Naeyaert, Jan Denys, Patrick Van Craeynest, Guido Decorte, Gilles Vandewalle, Bart Naeyaert, Katrien Vervaele, Sofie Pieters, Johan Van de Steene, Hans Polet, Kristof Verhoest, Katrien Savels, dhr. Jan Mees. Vooraan: Tom Craeynest, Rudi Simoens, Stephanie Maes, Nathalie Desnijder en Sabrine Derveaux. Niet op de foto staan Kathy Belpaeme, Peter Cooleman, Brenda de Vogel, Hilde Decler, Tine Decuyper, Natascha Demeulemeester, Mark Dezutter, Ankatrien Lescauwat, Rau Romeo, Bart Slabbinck, Willy Versluis, Frans Coussement, Geert Hoorens, Geert Raeymaekers en Rik Samyn.

De Oostendse vistrap is trouwens een historisch gegroeid voorbeeld van zo'n markt waar particulieren dagelijks terecht kunnen voor verse vis recht uit de zee.

Een mooie armband, vervaardigd uit vissenleer. Misschien worden dergelijke producten over afzienbare tijd ook in België gemaakt. (Foto Anita Storm)

Innovatie

In Galicië in Spanje bestaat een traditie om eendenmosselen te verkopen als vers product, zonder enige verwerking of toegevoegde waarde. De kleinere exemplaren zijn minder gegeerd op de markt en de prijzen zijn dan ook laag. Toch worden ze nog geoogst om kolonisatie te voorkomen op de meer waardevolle variant.

De zoektocht naar mogelijkheden voor deze minderwaardige producten leverde onder andere een soort van paté op.

Het project omvat het opzetten van een partnerschap tussen 27 producenten (om over voldoende aanvoer te beschikken) en een inmaakfabriek. Ook het lanceren van het product op de markt (merk, logo, verpakking) vormt een onderdeel van dit initiatief. Meer info: <http://www.mardesilleiro.com>

In Denemarken wil men de pieterman beter verkopen.

Pieterman kent slecht een beperkt verbruik in Denemarken. Het project mikt erop deze vissoort populairder te maken door hem onder een andere vorm op de markt te brengen, zoals in een gerookte versie. Het project speelt hiermee in op de zogenaamde 4 P's van de marketingmix: Product, Prijs, Plaats en Promotie. Door te spelen met deze parameters kan de producent zijn waar op verschillende manieren op de markt positioneren.

Nog in Denemarken is men op zoek gegaan naar alternatieven voor de visserij. Door het kweken van zeewieren wil men lokale economieën ondersteunen en een stimulans geven aan de regio die gekenmerkt wordt door een bevolkingsuitstroom en die bijgevolg ook lijdt aan verlies van ondernemers. Binnen dit project wordt gezocht naar de mogelijkheden voor nieuwe

producten op basis van zeewier. Dat gaat van chips, over salades en wijn tot zelfs ijscrème! Via workshops wordt de praktische kennis omtrent het kweken en verwerken verspreid. Dit gebeurt onder begeleiding van een universiteit, onderzoeksinstituten en een chef-kok. Parallel volgt een consultant de individuele projecten op en stuurt bij waar nodig.

Vissenleer

Dit project gaat aan de slag met een restproduct uit de sector, namelijk vissenhuiden. Het Finse project leert hoe vis moet verwerkt worden opdat de huiden gerecupereerd kunnen worden en hoe die vervolgens bewerkt moeten worden tot vissenleer. Vervolgens werden ook opleidingen voorzien in het aanleren van het maken van producten. Het project biedt een kans voor het ontwikkelen van nieuwe bedrijvigheid en bijkomende tewerkstelling. Bij een eerste bevraging lijkt het erop dat er ook in onze regio interesse bestaat om de mogelijkheden verder te onderzoeken!

Visserijtoersime

In Frankrijk (Var) kunnen toeristen aan boord gaan van een vissersvaartuig en zien hoe vissers te werk gaan. De vakantiegenieter komt zo te weten hoe er gevestigd wordt, welke soorten er gevangen worden en krijgt informatie over het werken op zee. Na het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie (veiligheid, aanpassingen aan boord, opleidingsbehoeften), gebeuren ook op juridisch vlak aanpassingen om deze activiteit mogelijk te maken. Het belang van de toeristische sector in onze kustregio vormt in elk geval een aanknopingspunt om de mogelijkheden ook hier te onderzoeken.

Bedoeling van het project is om voor een bijkomende bron van inkomsten te zorgen voor vissers en terzelfder tijd een bewustmaking bij het brede publiek te creëren omtrent de visserij en actuele onderwerpen. Vandaag bestaat in Oostende al het initiatief Crangon. Dit houten garnaalvaartuig is beschermd en wordt niet meer gebruikt voor economische doeleinden. Het werd uitgerust op de traditionele manier zodat recreanten kunnen meemaken hoe de Vlaamse vissers van oudsher met zijtrawlers de bordenvisserij beoefenden.

Stephanie Maes

(*) Bekijk ook de video "Axis 4" op de homepage van www.farnet.eu.

(**) Een volledig overzicht van de presentaties op de conferentie vind je op www.farnet.eu (klik rechtsboven 'Sustainable futures for fisheries areas' - Brussels, November 2011 - first outputs'). Voor een aantal projecten vind je daar ook een Engelstalige videoreportage.

Ook een vernieuwend idee?

Heb je een innoverend en uitdagend projectidee, aarzel dan niet en neem contact op met het secretariaat dat gevestigd is in het Provinciaal Ankerpunt Kust (PAK). Hier word je verder geholpen bij de uitwerking tot een goed project. Op de website www.west-vlaanderen.be/EVF vind je bovendien ook alle nuttige informatie.

Project indienen?

De oproep om projecten in te dienen loopt nog tot 15 maart 2012. De Plaatselijke groep komt samen op 18 april 2012 om de projecten te beoordelen.

Stephanie Maes 'bement' het secretariaat van As 4 in Oostende. Je kunt bij haar terecht voor vragen ter zake. (Foto kv)

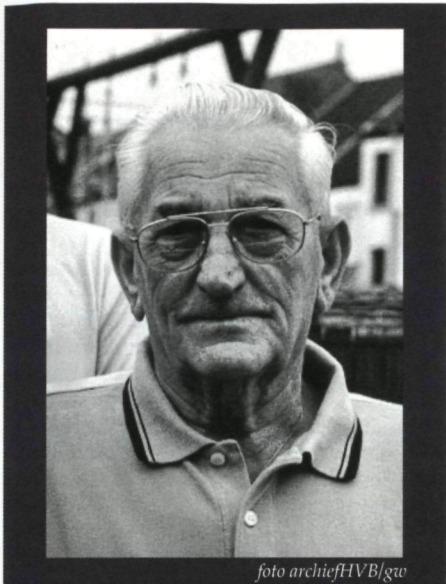

foto archiefHVB/gw

IN MEMORIAM
GILBERT VIAENE
 (° DIEPPE 3 NOV 1918 -
 † OOSTENDE 28 NOV 2011)

De eerste keer dat ik Gilbert Viaene ontmoette was in de zomer van 2008, tijdens een gezellige babbel met een zestal oude vissers in het zeemans-tehuis Godtschalck. Het gesprek kabbelde van verre reizen en vissen naar bijgeloof en tatoeages. Over de eerste thema's kon Gilbert best meepreten, bij het laatste onderwerp had hij zijn bedenkingen. Hij monkelde zo'n beetje en zei dat hij 'daar niet voor was', terwijl de andere vijf - allemaal Oostendenaars! - hun mouwen oprolden en hun ankers en zeemans-graven lieten zien. Achteraf begreep ik dat Gilberts afkeer voor tatoeages niet los kon worden gezien van zijn Westhoekse afkomst. Hij was geboren in De Panne en hij was ergens een Pannenaar gebleven, zelfs al woonde hij al van in jaren veertig in Oostende, zelfs al was hij getrouwd met een echte Oostendse. Hij was ook duivenmelker geweest en palingvisser, twee zaken die ze in Oostende wel heel vreemd vonden. Een visser die ook duiven hield? De mentaliteit van de Westhoek, waar de vissers er altijd ook enige boerenactiviteit erop nahielden, zat er dus nog in!

Gilbert was als veertienjarige scheepsjongen begonnen varen op de grote schepen, naar 't Kanaal en de Noordzee, maar vooral naar de kusten voor Portugal, waar hij de grootste avonturen van zijn vissersloopbaan meemaakte. Die reizen waren met de O 217 van Karel Louis Verleene. Marcel Verleene, nu ook in Godtschalck, was toen scheepsjongen en kan daar nog het volgende over vertellen: 'In 1938 kwam Gilbert Viaene als jonge matroos samen met zijn broer Louis die schipper was, aan boord van de O 217 André-Marcel om de visserij te doen op de kust van Portugal. Op een keer maakten we 't volgende mee... De laatste nacht dat we op de visgrond,

monte d'or, een laatste sleep aan het doen waren om daarna naar Oostende terug te varen om de vis te verkopen, zagen we dat er een Portugees bootje in de problemen was gekomen. Ze deden teken met een fakkel. Schipper Louis gaf bevel om de netten te winden en naar die boot te varen. De Portugese bemanning kwam bij ons aan boord in het kombuis, ze waren zeer armoedig gekleed, sommige waren zelfs op blote voeten. We gaven hen brood en water, want we hadden zelf ook niet zoveel niet meer omdat het op het einde van onze reis was. We zouden hen opslepen naar Leixoes, maar geen enkele van die Portugezen wilde nog terug in hun boot, omdat ze bang waren dat die zou zinken. De boot maakte water via de schroefas. Dus zijn er tijdens dat slepen beurtelings twee van onze mannen in die boot gegaan, waaronder ook Gilbert Viaene. We hebben dan een medalie gekregen voor die reddingsoperatie.'

Bij het uitbreken van de oorlog vluchtte de familie Viaene net zoals zoveel andere vissersfamilies naar Engeland. Ze kwamen terecht in Brixham, waar ze het geluk hadden te mogen blijven vissen. 'Maar niet meer dan dagreizen', vertelde Gilbert. 's Ochtends in zee, 's avonds weer thuis.' Erg vond hij dat wel niet en al zeker niet toen hij begon te vrijen met Maria Rassaert, een Oostendse vissersdochter die daar ook met haar familie was terechtgekomen. 'Het was de mooiste tijd in ons leven daar in Brixham. 't Was of er geen oorlog was... elke avond naar de pub of de cinema!' En van 't één kwam het ander. Gilbert en Maria trouwden en het duurde niet lang of Maria's buikje begon te bollen. De baby werd geboren op Engelse bodem, maar het einde van de oorlog was

Gilbert Viaene kreeg voor een reddingsoperatie een medaille opgespeld (foto kv)

toen al in zicht en zes weken later kon het gezin weer naar Oostende keren. Gilbert kwam terug met het schip van zijn schoonvader, zijn vrouw nam de maalboot, de baby in haar armen.

Weer in Oostende, kocht het echtpaar Viaene-Rassaert een huisje op de Conterdam en er kwamen nog vier kinderen: twee meisjes en twee jongens, Patrick en Benny. Gilbert ging vissen met zijn schoonvader op het kustvaartuig O.49 Maria René en kocht het later over. Hij voer samen met zijn oudste zoon (ook Gilbert) die daarover vertelt: 'Dat was een klein bootje, van een meter of elf. Dat was aangenaam vissen met mijn vader, ik had een hele goede band met hem. Het was ook een heel slimme man, ik heb heel veel van hem geleerd. Hij had het wel niet graag dat ik visser wilde worden, ik moest volgens hem hogere studies doen. Maar toen ik na veel gezaag en nadat ik mijn punten liet kelderen toch op zee mocht, zei hij: "Hier heb je nu je lèssjes en 't is voorgoed hé!" Dat was zo in die tijd! Tegen mijn broers Patrick en Benny die ook wilden gaan varen, heeft hij zich niet meer verzet. Hij wist al dat het toch niet hielp.'

In '67 liet Gilbert een groter schip bouwen, de O.101 Benny, waarmee hij tot zijn 65 jaar in zee is gegaan. En de vis en de garnaal die hij binnenbracht werd met de meeste zorg behandeld, want in het kraampje op de vistrap bracht schoondochter Yvette het met hart en ziel aan de man.

Katrien Vervaele

WAT IS ER MET DEZE CALCOENS GEBEURD?

Hubert Vanmassenhove vraagt de lezers hulp bij enig opzoekingswerk. Zijn grootvader en diens twee zoons zijn op 3 augustus 1919 ter hoogte van Duinkerke vergaan op het vissersvaartuig N 9. Het betreft August Calcoen (geb. Oostduinkerke 10/04/1873, Albert Calcoen (geb. Nieuwpoort 16/08/1903) en Julien Calcoen (geb. Nieuwpoort, 24/04/1905). Allen waren van Belgische Nationaliteit en ingeschreven in de Polderstraat te Oostduinkerke. Toen Hubert nog een kind was, werd hem voorgehouden dat het schip op een mijn gevaren was. En daar hield het op. Van het Visserijmuseum te Oostduinkerke kreeg hij al onderstaande info. De onderzoeksraad voor de zeevaart werd pas opgericht in 1926 en de officiële lijsten van de vissersschepen bestaan pas sinds 1929, toen nog onder de bevoegdheid van het ministerie van landbouw. Voordien werden de lijsten bijgehouden door de gemeenten van de thuishaven. Probleem: de stadsarchieven van Nieuwpoort zijn tijdens WO I volledig vernield zodat daar geen spoor meer van het schip te vinden zal zijn.

Mocht een lezer Hubert verder op weg willen helpen dan zou hij hem/haar daar dankbaar om zijn. Hubert Vanmassenhove - Geryl woont in de Willem De Roelaan 66 bus 2.01 te 8620 Nieuwpoort.
Mailen kan naar: hubyv@telenet.be.

WARMERE OCEANEN PRODUCEREN GEVAARLIJKE BACTERIËN

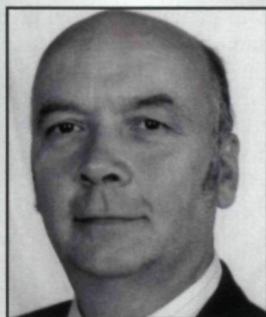
De opwarming van de oceanen stimuleert de verspreiding van gevaarlijke bacteriën, die onder meer via vis en schelpdieren in aanraking komen met de mens. Een grootschalige Europese

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN

WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor

Federaal secretaris
zeeverij

Jules Peurquaetstraat 27
Oostende

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:

gewestelijk secretaris

0476 23 40 28

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.

CREVITS

IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33

Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85

Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87

Fax: 050 54 79 11

Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

studie waarschuwt voor miljoenen euro's aan kosten voor de volksgezondheid.

De onheilspellende boodschap is afkomstig van het Onderzoekscentrum voor Klimaatverandering en Europese Marine Ecosystemen (Clamer), een samenwerking tussen zeventien Europese onderzoeksinstituten. Het is het resultaat van een synthese van meer dan honderd onderzoeksprojecten sinds 1998. 'De besmetting met ziektekiemen door menselijke consumptie van zeevruchten en, in minder mate, door blootstelling aan zeewater tijdens het beroep of recreatie, kunnen voor miljoenen euro's gezondheidskosten veroorzaken', stelt Clamer in een paper op 14 september werd voorgesteld op een congres in Brussel.

Zo ontdekte een team van onderzoekers uit Italië, Duitsland, de VS en Groot-

Britannië dat warm water de groei van zogenaamde Vibrio-bacteriën stimuleert. Vibrio is een van de meest gevaarlijke bacteriestammen, die onder meer gastro-enteritis en cholera kan veroorzaken. Andere bacteriën en microalgen kunnen voedselvergiftiging bij de mens veroorzaken of het ecosysteem ernstig ontwrichten door de schade die ze toebrengen aan vissen of schelpdieren.

'We hebben overtuigend en verontrustend wetenschappelijk bewijs verzameld', zegt Carlo Heip van Clamer. 'We moeten daar veel beter over communiceren dan we tot nu toe gedaan hebben. We moeten ons goed bewust zijn van de gevaren die verbonden zijn aan wat in essentie een ongecontroleerd experiment is met de marine ecosystemen.'

De Z.738 Kariene-Marjanne, bouwjaar 2002, een Belgisch vaartuig uitgebaat door Nederlandse reders, wordt momenteel verlengd bij Scheepswerf Talsma in Franeker in Friesland. (Foto Rienk Nadema)

Op zaterdag 5 november werd in het Nationaal Visserijmuseum een zaal genoemd naar wijlen Gaston Desnerck, stichter van het museum. Het atelier waar netten gebreid worden draagt er vooraan zijn naam. Op de foto zien we van l. Nr r. Schepen Jan Loones, conservator Maja Wolny, oud-conservator Willem Lanzsweert en Roland Desnerck, zoon van Gaston. (foto kv)

Marjan Verschraegen fotografeerde de gevolgen van de BP-olieramp in de Golf van Mexico

The Gulf Coast Project

Marjan Verschraegen (°1975) is Master in de fotografie. Ze mag zichzelf dan wel als 'dromerig realistisch' omschrijven, toch voelt ze zich niet te beroerd om met haar fototoestel de wereld af te reizen. Zo trok ze ook 10 weken lang naar Alabama (USA) om er te kijken wat de BP-olieramp in de Golf van Mexico betekend heeft voor de plaatselijke bevolking en de vissersgemeenschap. In haar foto's legde ze de onrechtvaardigheid van dat gebeuren vast.

Wat voert een Belgische fotografe naar Alabama?

In 2009 trok ik de eerste keer naar Alabama met Beverly Jo Scott (www.bjscott.com), haar thuishaven. Een maand lang werd ik er meegezogen door de paradijselijke natuur, dagelijks kreeg ik een schouwspel van dolfinen, we gingen krokodillen kijken, ik zwom er tussen dolfinen en leerde er vis te vangen. De openheid van de lokale bevolking was echt *ontroerend*. Enkele maanden later was ik er weer om het carnavalgebeuren Mardi Gras te fotograferen. Maar al vlug trok ik dagelijks naar de fascinerende natuurparken en betrapte mezelf erop dat ik de drukte van het carnaval met tegenzin tegemoet zag. Toen ik daarna weer thuis kwam, ontstond de idee om nog eens terug te gaan en nieuwe natuurbeelden te maken voor een fotoproject. **Maar aan die plannen kwam abrupt een einde.** Inderdaad, op 20 april 2010 was er opeens de olieramp in de Golf van Mexico, de grootste milieuramp voor de zuidkust van de Verenigde Staten. Ik was sprakeloos, onthutst.

Al die mooie natuur die verloren gegaan was. Wat een onrecht werden die mensen en dieren daar aangedaan? Ik nam contact met de lokale bevolking, milieuactivisten, schrijvers... om mij dagelijks op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

En toen besloot je het heft zelf in handen te nemen.

Ik vond dat ik iets moest doen, dat ik als fotografe mijn steentje moest bijdragen. Een 'noodzakelijk project' om met mijn foto's mensen wakker te schudden, te tonen wat er daar gebeurt. Het wordt tijd, zo vind ik, dat we terug gaan naar de basis, dat we ons terug concentreren op de vier natuurelementen: water, aarde, vuur en lucht. Spijtig genoeg besepte ik ook dat ik dit project niet alleen ging kunnen doen, dat ik hier beroep zou moeten doen op mensen die er ook zo over denken. Ik ging op zoek naar sponsoring. Op twee weken tijd had ik een project ontworpen waarmee ik naar de sponsors toe kon stappen. In het begin liep de spon-

*Grand Isle (Louisiana), bescherming tegen de binnenkomende olie.
Marjan Verschraegen op verkenning op een zeilschip met Sue.*

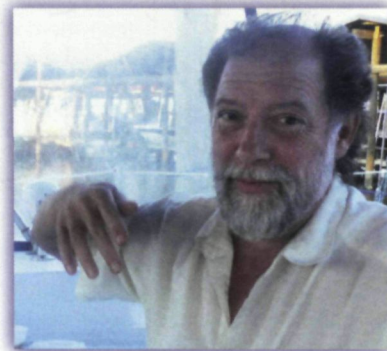
Marjan Verschraegen: 'Ik heb er mensen gezien vol blauwe plekken, met bloeduitstortingen. Ik zag er mensen bij wie het hoofd dubbel zo groot geworden was, wat ook een nieuw gegeven voor de wetenschappers was, want dergelijke problemen hadden ze nog nooit gezien. Wat een gevolgen heeft die smerigheid dan op lange termijn? Ik mag er niet aan denken wat de er kinderen allemaal naar binnen hebben gekregen, op lange termijn gaan de gevolgen verschrikkelijk zijn. Dat sterkte mij nog meer om door te gaan met mijn project.'

soring vlot, maar toen het uit het nieuws verdween, werd het moeilijker. Typisch: iets verdwijnt uit de media en men denkt dat het probleem opgelost is. Niets is minder waar natuurlijk! Maar ik ging door. De helft financierde ik zelf en de andere helft kwam van de sponsoring. Dus vertrok je in september 2010 met niets dan een vliegticket en een pinhole camera naar de andere kant van de wereld. Ja, aangekomen vertrok ik direct richting Louisiana - Grand Isle, omdat dat het meest zuidelijke en een van de zwaarst getroffen gebieden is. Ik zocht in een kroeg meteen de lokale bevolking op. Warm werd ik daar nu niet onthaald. Ah, de zoveelste reporter van de krant, zo dachten de mensen. Ja, er waren daar opeens al te veel 'indringers' in de vissersgemeenschap gekomen, reporters, activisten, wetenschappers... De biotoop werd verstoord. Het duurde dan ook een tijdje voor ik het vertrouwen kreeg.

New Orleans, vrouwen aan het woord voor de Golf Kust

Hoe pakte je je project daar aan?

Informeren, informeren en nog eens informeren, mijn intuïtie volgen, zoals ik dat altijd probeer te doen. Ik trok er op met vooral de lokale bevolking, bp werkers (ingehuurde) vissers, activisten, wetenschappers en vissersvrouwen, een oestermaker, de directeur van de haven... Ik volgde meetings en zo kreeg mijn project vorm. Ik wist wat ik wou doen: verslag uitbrengen. Zelf had ik niks te vertellen, mijn beelden moesten op zich spreken, daar was het mij om te doen. Door te blijven omgaan met de lokale bevolking, door vrijwel dagelijks een pint met die mensen te pakken, kreeg ik vertrouwen en ontstond er een band. Kapiteins van schepen boden mij op den duur spontaan aan om met hen mee op zee te gaan. Ik voer mee met een zeilboot, een tugboot...

Wayne Keller

Fenomenaal. Hier en daar zag ik toch nog een dolfijn, dat deed deugd. Via Wayne Keller, de havendirecteur, een heel eerlijke man, kreeg ik ook veel info. Ook met hem ging ik mee op zee en kwam zodoende in gebieden terecht die BP liever niet toonde. Zo was er ook John Supan, een professor bioloog, die de oesterindustrie in de Golf Van Mexico coördineert. De man test er persoonlijk elke week de toestand van het water. Voor dag en dauw was ik op pad met mijn pinhole camera (te vergelijken met de camera obscura, een camera zonder lens die de foto's een zeker 'flou' geeft).

Grand Isle, viswedstrijd voor vrouwen.

Opkuis op het strand op Grand Isle.

Eiland op zee waar zeelieden slapen (een soort hotel) en aanmeersite.

Je foto's nam je bewust in het schemerlicht?

Dat was de enige manier om te kunnen fotograferen, want overall was big brother aanwezig, in de vorm van BP-agenten die 'onbevoegden' uit het gebied weerden. Aangezien die agenten er om 7 uur 's morgens al waren en tot 's avonds laat bleven doorwerken, had ik niet veel keus. Ik logeerde in een natuurpark vlak bij het strand. Ik stond alle dagen om 5 uur op, checkte de stranden en zag dagelijks dode vissen en vogels. Ze werden op hopen gelegd of kwamen op de vuilnisbelt terecht. Er werd vreemd genoeg niet gerapporteerd over deze dode dieren en ze werden niet getest op olie of Corexit. Het waarom werd me duidelijk toen ik te horen kreeg dat BP verplicht was te betalen per dood dier dat gevonden werd, dus is het logisch dat ze ze lieten rotten en probeerden te verdoezelen. Big brother ging nog verder. Internetconversaties en gsm-verkeer werd er gecontroleerd. Lokale mensen verwittigden mij om heel beperkt gebruik te maken van internet of gsm. Je kon niet voorzichtig genoeg zijn.

Wat zijn de gevolgen voor de plaatselijke vissersgemeenschap?

Ter plekke is alles en iedereen gelinkt aan het water. Schrijnend, 90% van de bevolking leeft daar van vis, nu zijn de meeste vissers werkloos. Uiteraard werd er niet meer gevestigd, want er werd meer olie bovengedaald dan wat anders. Daardoor werden vissers verplicht voor BP te werken. Voor hun vergoeding moesten ze aan BP bewijzen hoeveel inkomen ze normaliter uit de visserij hadden kunnen halen, de 'zwarte kas' niet meegerekend uiteraard. Die vissers hebben een 6-tal maanden olie moeten ruimen, verschrikkelijk toch en dat gebeurde zonder hen te informeren over de risico's die ze daarbij liepen.

Na 6 maanden liet president Obama de visvangst weer toe. Belachelijk als je weet dat zelfs de koeien nog altijd in quarantaine geplaatst werden. Maar vis mocht weer gevangen en gegeten worden. Ridiculaus toch?

Wat ik vaststelde is dat stranden leeg bleven, restaurants leeg bleven en dat ze er dubbele prijzen vroegen, dat alle huurhuisjes vol zaten met BP-werkers, dat mensen BP daar zo rap mogelijk weg wilden om hun normale leven weer op te kunnen nemen. De BP-medewerkers waren dan ook veelal mensen die uit de gevangenis kwamen of langdurig werklozen, wat daar nogal es voor problemen zorgde. De plaatselijke bevolking stond er nogal sceptisch tegenover. Ook al wilden zij dat deze mensen goed werk zouden leveren, was het toch moeilijk om deze buitenstaanders te accepteren! Een positieve noot toch ook, ik woonde er de eerste openbare viswedstrijd voor vrouwen bij die toegestaan werd sedert de olieramp (er werd wel geen vis geserveerd op het event zelf).

Kreeg je project vorm zoals je gedacht had?

Oorspronkelijk was het mijn bedoeling om de natuur en de dieren te fotograferen maar mijn belangstelling ging almaar meer uit naar de vrouwen. Overall waar ik kwam stonden de vrouwen letterlijk en figuurlijk op de 1e plaats wat betreft activisme, vechten voor de gezondheid, wetenschappelijk onderzoek... De vissersvrouwen, dynamische, energieke vrouwen die naar buiten kwamen, echt sterke vrouwen. Dat heeft me overweldigd. 'Resilient women', vond ik een zeer toepasselijke naam voor mijn reportage rond deze vrouwen. En ik heb nu nog niet gesproken over de gezondheidsproblemen die de ramp met zich meebrengt. De beperkte periode dat ik op Grand Isle verbleef heeft bij mij mijn volledige smaakzin aangetast en weggenomen, ook mijn hormonaal systeem lag compleet overhoop terwijl ik dit nooit eerder tijdens reizen

vaststelde! Ik heb er mensen gezien vol blauwe plekken, bloeduitstortingen, lokale mensen bij wie het hoofd dubbel zo groot was geworden, wat ook een nieuw gegeven voor de wetenschappers was, want dergelijke problemen hadden ze nog nooit gezien. Wat een gevolgen heeft die smerigheid dan op lange termijn? Ik mag er niet aan denken wat de er kinderen allemaal naar binnen hebben gekregen. Op lange termijn gaan de gevolgen verschrikkelijk zijn. Dat sterkte mij nog meer om door te gaan met mijn project.

En toen na ongeveer 10 weken keerde je huiswaarts.

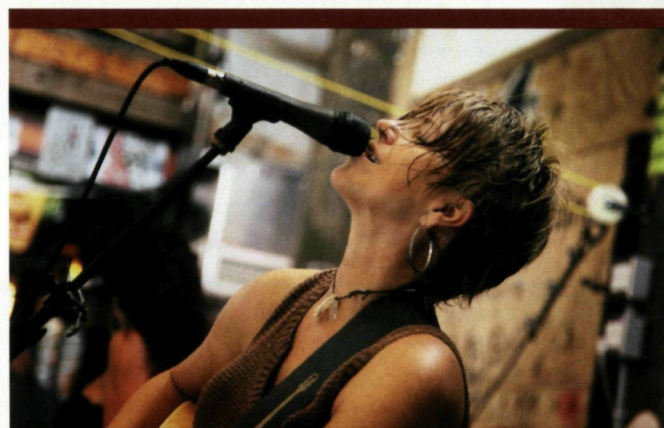
Dat was even slikken, intussen had ik er de vrouw van mijn leven, Elaine, leren kennen en dat maakte het afscheid er niet makkelijker op. Om maar te zwijgen van al de vriendschappen die ik er opbouwde in de lokale bevolking, écht mooi, geen gekunsteld gedoe, alleen maar oprechtheid!

En nu Marjan, hoe zie je je plannen verder?

Van 15 augustus tem 4 september heb ik een tentoonstelling gehouden in Den Bouw in Kalken, Oost-Vlaanderen, enerzijds beelden van de vrouwen die ik fotografeerde, anderzijds beelden van verwoeste natuur en dode dieren. Dit alles gepaard met het auditieve verhaal met stemmen en commentaren van mijn *Resilient Women*.

Ik laat het hier zeker niet bij, ik wil dit project conceptueel nog verder uitbouwen. De kansen die mij daar geboden werden, de mensen die ik ontmoet heb, vragen om meer. Mijn verhaal is niet af en zal ook nooit af zijn. Mijn 'honger' om het ontoonbare vast te leggen blijft groot.

Isabelle Van Eeghem • foto's Marjan Verschraegen
www.marjanverschraegen.com

Elaine Petty is een singer-songwriter uit Het Diepe Zuiden, "Alabama" (Golf Van Mexico).

Ze is een dynamisch, passioneel performer. Haar roots zijn diep geworteld in de country muziek, maar zij mixt de traditionele sound met een rock-a-billy soul flair. Ze neemt je mee op een emotionele trip met zoveel rocksongs als "Nothin' rocked me like you" alsook het gevoelige "Nannies House" tot het hoopvolle "A Little you, a little me", dat geschreven was voor "Relay for Life" een jaarlijkse benefiet die gehouden wordt door de Amerikaanse Kankervereniging. Elaine schrijft over het dagelijkse leven, and it ain't always pretty!

Eerder dit jaar stond ze reeds in Brugge op podium met Beverly Jo Scott in de Stadsschouwburg, nu is ze op zoek om solo op te treden hier in België.

<http://www.elainepetty.wordpress.com>

Booking: 0476/763556 (Marjan Verschraegen)

Het leven zoals het was:
Een leven op zee

Foto's © Ronny Prut Meyers

Ronny Meyers

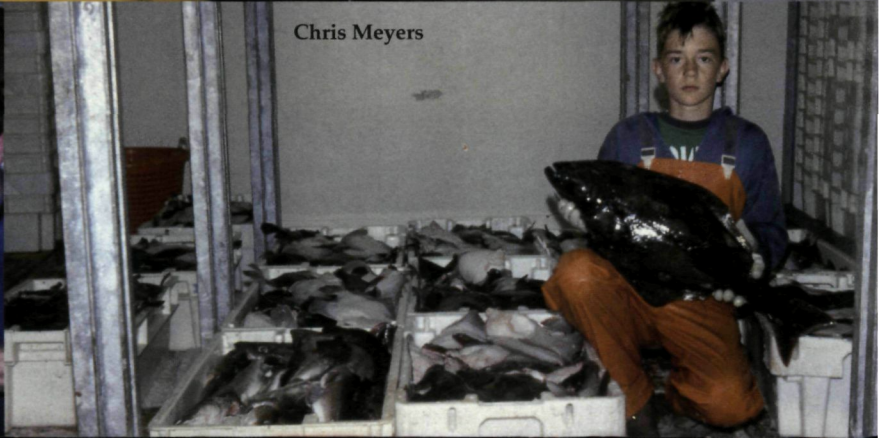
Patrick Walraevens

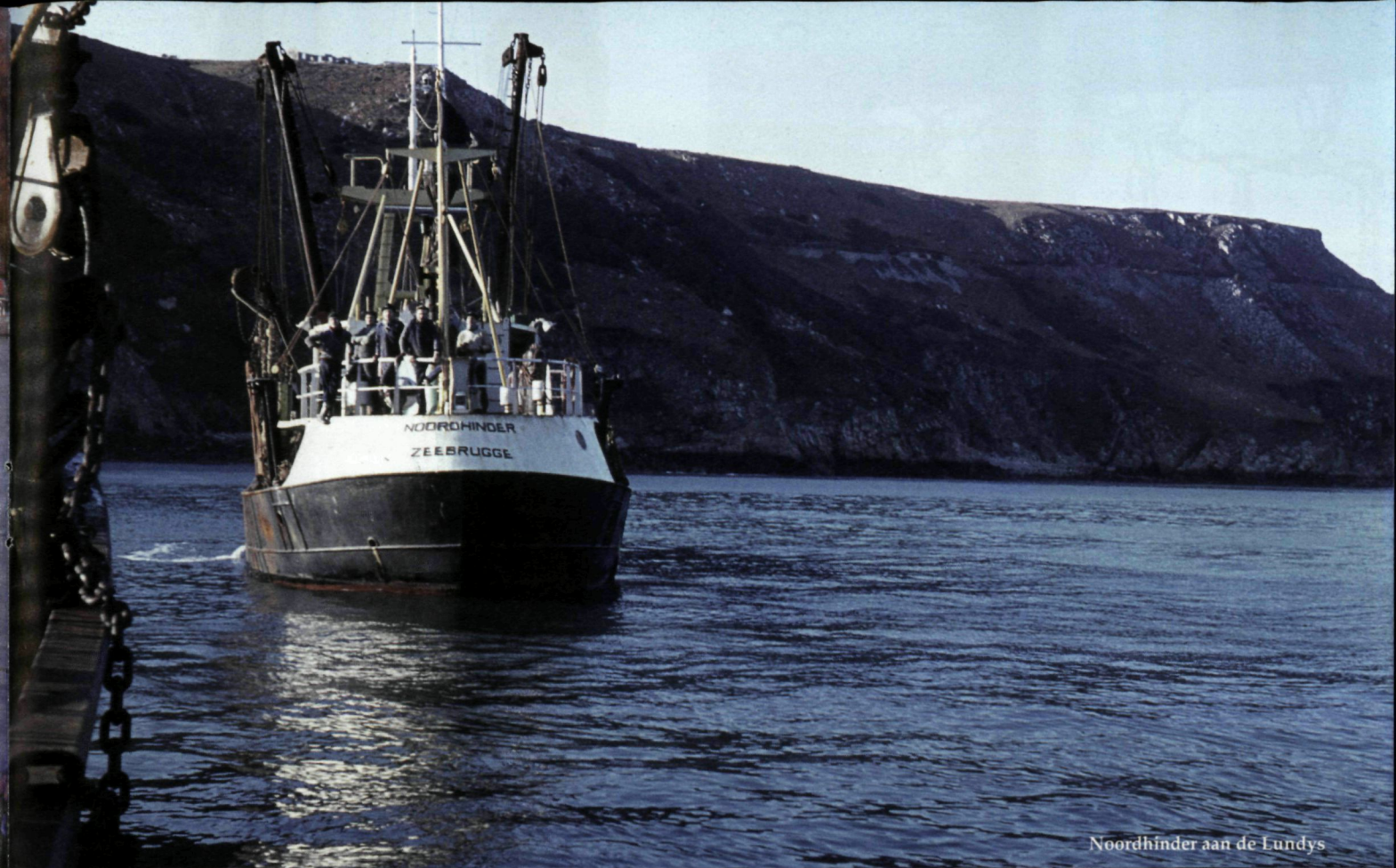
Pedro Ackaert

Leon Vlietinck, André Rappé, René Verbouw, Pedro Ackaert, Jacky Rappé.

Chris Meyers

Noordhinder aan de Lundys

André Rappé

Pedro Ackaert, Pros Dobbelaere

Willy Rappé

Pedro Ackaert

Pros Dobbelaere,
Rys,
Pedro Ackaert

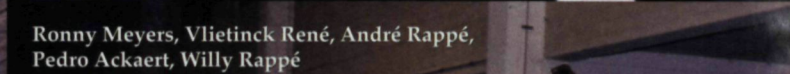
Vera Vlietinck

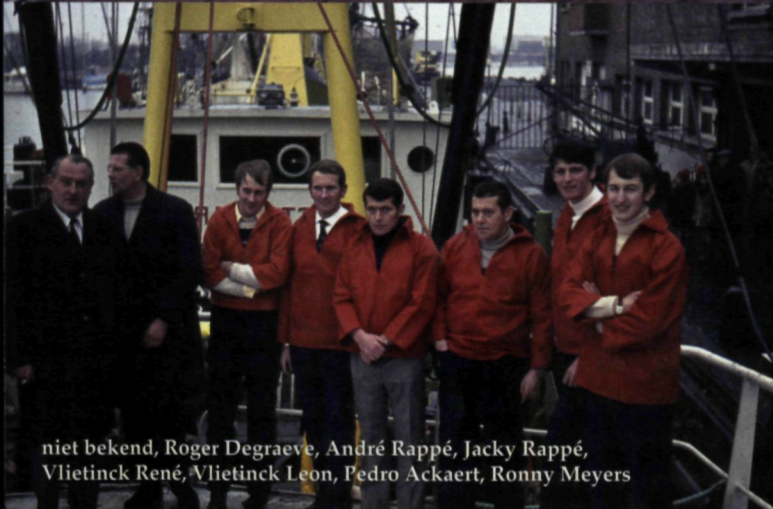
Pedro Ackaert, Annemie Meyers, Vera Vlietinck, Ronny Meyers

Vismijn Grimsby

Ronny Meyers, Vlietinck René, André Rappé, Pedro Ackaert, Willy Rappé

niet bekend, Roger Degraeve, André Rappé, Jacky Rappé, Vlietinck René, Vlietinck Leon, Pedro Ackaert, Ronny Meyers

Pedro Ackaert, Willy Rappé, Ronny Meyers, André Rappé, Vlietinck René

Doop Z321 Westhinder

FOTO: G.W.

Verleden jaar, op 11 november, overleed journalist Guido Walters. Al sinds 1988 was een steunpilaar van het blad. Tot vlak voor zijn dood is hij een trouw medewerker van HVB gebleven. In HVB publiceerde hij meer dan twintig jaar zijn foto's. Hij heeft ongeveer iedereen in de visserij gefotografeerd. Om Guido, een jaar na zijn overlijden, te herdenken, publiceren we een selectie van zijn foto's. U zult er mensen op herkennen die nog in de visserij actief zijn, anderen hebben de sector verlaten en er zijn er ook die inmiddels overleden zijn. Maar allen hebben ze hun rol in onze gemeenschap gespeeld.

Meer over Guido vind je op het internet:
www.blogweb.be/artikel/florblogt/id/7850/guido-walters

Hij komt, hij komt, de sint!

Een spel voor grote jongens

's Zomers besteed ik veel tijd op mijn zeiljacht Britta en dan ben ik te vinden op het IJsselmeer of de Waddenzee. Daar bekruipt mij soms een soort jalousie wanneer ik er een viskotter, weer eens met veel te hoge snelheid, met dito boeg/hekgolf, langs zie stuiven en mijn boot zodanig op zijn kop zet dat het kommaliewant in de kuip belandt. Zat ik maar achter dat roer! Kon ik maar eens dat schipper-naast-Godgevoel beleven.

Kent u Deadliest Catch Seas, de TV-serie over krab vissers in de Beringzee? Die krab vissers hebben in menig TV-kijkend gezin een prominente plaats gekregen. Kapitein Larry Hendricks van de Sea Star, captain Vince Shavender van de Lucky Lady en de overige acht schippers heersen er als nonchalante godfathers over het minirijkje van hun roestbak.

Steeds weer laten ze de kijker in zijn luie zetel denken: 'Was ik maar zo'n schipper, was ik maar degene die het roer in handen had!'

Hoe zou het voelen om zelf in die stuurstoel te zitten en het schip door huizenhoge golven te sturen? Onze schippers weten het wel, maar voor de landrotten opent het internet de deur naar dat schipper-naast-Godgevoel.

Sigita bij Bora Bora

Computerspel

Hoewel ik (een blij zestigplusser) dagelijks vele uren achter mijn computer zoek maak (fotografie, audiobewerking, tekstverwerking) ben ik geen 'spellenman'. Ik heb geen enkele computergame in huis. Maar onlangs stootte ik op Youtube op een aantal indrukwekkende video's. Kijkt u maar eens specifiek op <http://www.youtube.com/watch?v=O1AWsgHnIU>s of googled u voor meer video's maar eens op Youtube naar 'Ship Simulator Extremes'.

Over mijn beeldscherm rolde plotseling een prachtige viskotter. Het was alsof een filmploeg vele dagen bezig geweest was dit schip te volgen. De omgeving (zee, kust, pieren en havens) zien er levensecht uit, maar... het betreft géén film of video. We zien een interactieve scheepssimulator aan 't werk, we bevinden ons in *Ship Simulator Extremes*. We staan zelf aan het roer en ervaren daar onze eigen beslissingen. Meer zelfs, het weer, het tijdstip, de locatie en de bestemming... alles wordt tijdens de vaart door onszelf bepaald.

Software

De in Rotterdam gevestigde firma VSTEP heeft een grote naam in het maken van uiterst kostbare professionele *ship-simulators* voor de beroepsvaart. Aankomende stuurlieden kunnen met deze simulatie-apparatuur het manoeuvreren oefenen zonder de risico's die met dat leren gepaard gaan. In 2006 verscheen een eerste game-versie op de markt, bestemd voor het grote publiek.

Sigita bij Bora Bora

De game begon kleinschalig en werd met een viertal schepen en een paar omgevingen gemaakt voor de Duitse markt. Het werd een succes. Internationale versies volgden. In 2007 werd een volwaardige opvolger op de markt gebracht, *Ship Simulator 2008*, welke een veelvoud aan schepen (25 schepen van diverse types) en omgevingen (8 werelddhavens + oceanen/ zeeën) bevatte. In 2008 verscheen een add-on voor *Ship Simulator 2008*, *New Horizons*, en werd er ook een *Collector's Edition* uitgebracht die zowel *Ship Simulator 2008* als de add-on en enkele leuke extra's bevatte. In 2010 werd *Ship Simulator Extremes* op de markt gebracht, dat een volledig nieuwe grafische engine en oceaanweergave gebruikte, nog meer schepen en omgevingen toevoegt en betere online multiplayer-mogelijkheden aanbiedt. *Ship Simulator Extremes* werd intussen ook uitgebreid met diverse scheepspakketten/missies die apart te downloaden zijn (DLC content). Van de hele *Ship Simulator* reeks zijn tot op heden meer dan 600.000 exemplaren verkocht, wereldwijd in meer dan 20 landen en 7 talen.

De thuiscomputer moet wel aan enige eisen voldoen, met name de grafische kaart is van belang. De minimum eisen voor de PC computer zijn Windows XP (Servicepack 2) of Vista / Windows 7. Intern geheugen 2 Gb (XP) en 3 Gb Vista / Windows 7). Processor 3 Ghz P4 Intel of equivalent. Video-kaart Geforce 8800GT of ATI Radeon HD4850 met 256 Mb ram. Verder een muis met scrollwielje en een internetaansluiting indien u met andere *Ship Simulator Extremes* spelers wil samenwerken (om bvb. samen een schip binnen te slepen). Mijn eigen 'doorsnee' computer voldeed prima aan deze minimum eisen (Windows XP / 3 Gb intern geh. / Geforce 9500GT beeldkaart) en geeft een mooi soepel lopend fotografisch / film beeld.

De software kan bij VSTEP gekocht worden, aangeleverd in een box of voor een wat lagere prijs te downloaden via internet. Het installeren vroeg me wat tijd, maar gaf me geen enkel probleem.

En dan kan er direct gevaren worden, want u hoeft zich niet of

Sigita voor Dover

nauwelijks te verdiepen in ingewikkelde handleidingen. Het Nederlandse interface is recht voor zijn raap, je begrijpt direct wat je ziet, je kiest je schip en je stelt de omstandigheden in. Het kost je slechts enkele muisklikken.

Er is een ruime keus aan schepen. Van reddingsloep tot speedboot, van havensleepboot tot majestueus containervrachtschip, van ferry tot immens passagiersschip, van patrouilleschip tot oorlogsbodem. Zelfs de nieuwste Rainbow Warrior is een mogelijkheid. En al die schepen blijken hun eigen typische 'vaareigenschappen' te hebben. Zet je de motor van de speedboot bijvoorbeeld op vol vermogen, dan stuift de boot weg. Heb je daarentegen gekozen voor een groot vrachtschip of cruiseschip... dan duurt het lang voor dat het effect van de schroef (met zichtbaar schroefwater!) daadwerkelijk in voortgang wordt omgezet. Alles lijkt in 'real time' te gaan. Het wordt dus zaak dat u zich als dienstdoende kapitein ook het langzame ritme van het varen aanleert! Omdat de lezerschare van HVB toch vooral visserij geïntereerd is, beperk ik me in de software tot een boomkotter.

Sigita vanop de brug

De boomkorkotter

Natuurlijk koos ik voor de Sigita, de boomkorkotter, en luttele minuten later stook ik full speed de haven uit van Dover. Betonning is zichtbaar en bij avond verlicht. In de stuurhut is de werkende en goed af te lezen radar aanwezig en men ziet zijn eigen 'voorgang' op een zeekaart waarop men kan in- of uit zoomen.

De scheepsradio maakt pruttelende VHF geluiden, onverstaaanbaar, maar wel net echt.

Het weer heb ik maar direct zo slecht mogelijk ingesteld. Orkaankracht en regen en de haven aan lagerwal. Nou, het scheelde niet veel of ik had naast de monitor een pilletje tegen de reisziekte moeten klaarleggen.

Na een rondje buitengaats op de uiterst woeste zee heb ik mij maar weer veilig de haveningang in gemanoeuvreed. Wonderlijk hoe echt de besturing werkt, wonderlijk hoe het schip echt doorzet, wonderlijk hoe golven en meebewegende omgeving als werkelijk worden ervaren.

Verbazingwekkend is ook de mogelijkheid je varende schip vanuit alle hoeken te bekijken. Zo kun je kiezen voor een soort zeemeeuwview (het schip recht beneden je), maar ook van opzij, pal van voren of van achteren. Ook de view vanaf de brug, achter het roer, is uiterst realistisch, waarbij ook door de zijruiten gekeken kan worden.

De verschillende havensteden zien er realistisch uit. Toen ik het in Google Earth ging controleren bleek dat de softwarematige haven er nagenoeg identiek uitziet! De af te leggen afstanden zijn dus echt.

Verslavend

Bij het uitvoeren van één van opdrachten in de game versie moest ik met een flink vrachtschip op diverse plaatsen in Rotterdam vracht ophalen en daarna naar zee varen. Alles

De laatste mijl voor Dover

gebeurde in realtime en dan kom je al gauw in de verleiding de telegraaf stevig naar voren te duwen: meer vermogen! Meer toeren! Meer snelheid! Het klamme zweet breekt je wel uit om op tijd de vaart uit het schip te halen omdat er aan bakboord een havenbekken wordt ingevaren! Ook de opdoemende tegenliggers (havenslepers e.d.) bezorgen je echte schrik, zoals ik die ook ervaar op het IJsselmeer als daar toch geheel onverwachts toch een tegenligger op ramkoers blijkt te liggen. Zo'n realtime opdracht zorgt er ook voor dat huiselijke afspraken al gauw 'vergeten' worden. Mogelijk dat in een volgende update de reistijd waarin verder weinig actie hoeft worden ondernomen... met een toetsdruk kan worden overbrugd. Want nu is het zo dat als er een alcoholisch flesje naast de monitor wordt gezet, de gebruiker geheid aan de drank geraakt. Beperkt hij zich tot een thermoskan koffie dan ligt ernstige maagpijn voor de hand. Gelukkig bestaat er ook de mogelijkheid om de tocht tussentijds te saven en op een later tijdstip af te maken. Maar tijdrovend en verslavend is deze scheepssimulator zeker.

Samengevat

Voor de botenliefhebber is de Ship Simulator de ideale manier om kennis te maken met het varen op allerhande schepen. Voor geïnteresseerden in de visserij is de viskotter een ideale opstapboot. Voor de spelfanaten van 'snelle spellen' zal het varen met boten te veel tijd kosten en al gauw leiden tot verveling en frustratie. Maar zelf zal ik nog vaak deze allesbehalve kostbare simulator benutten. Vooral het varen onder moeilijke omstandigheden (bij nacht, slecht weer) blijft me intrigeren.

Ship Simulator Extremes is te bestellen bij: Weena 598, 3012 CN Rotterdam in Nederland.

Tel. +31 (0)10 - 201 4525 / Fax: +31 (0)10 - 201 4522.

Web: www.vstep.nl en <http://www.shipsim.com/products/shipsimulator/extremes>. Prijs: In box € 41,99, de downloadversie kost € 39,99.

Jacques van Harten

Sigita voor Marseille

Visserscafés in de jaren zestig te Oostende

Schipper op rust Eddy Serie beschrijft al vijf afleveringen lang het uitgangsleven te Oostende zoals het door de vissers beleefd werd in de jaren zestig van vorige eeuw. Vandaag presenteren we u het slotstuk.

V. Nog eentje, om het af te leren

Nog op de grenzen van het Visserskwartier vindt men enkele cafés die veel vissers aantrekken zoals Cafédancing **De Rembrand** in de Brabantstraat, waar cafébaas Valere en zijn jonge mooie dienststers ons graag zien komen. Net zoals op het Hazegras (dat we in een vorig stuk beschreven) vind je er mooie meisjes die lief vragen of ze iets met je mogen meedrinken. Die meisjes moeten enigszins diplomatisch te werk gaan, want er komen ook veel Zeemachtmatrozen en de meisjes moeten hun aandacht verdelen over de toch wel rivaliserende visserij en de zeemacht. Naar Cafédancing **Royal** in de Witte Nonnenstraat trekken veel Oostendenaars en ook vissers. Uitbaatster Sonja is een dochter van Valere van de Rembrand, haar man is taxichauffeur. Op zaterdagavond wordt er door alle aanwezigen steevast 'La Bamba' gedanst. Ik dans er graag met mijn favoriete meisje op het Italiaanse 'Roberta' van Peppino Di Capri, een song die ik nog van in de **Zephyr** ken.

Net zoals in de Rembrand vind je in de Royal overtrokken zetels, zitjes en barkrukjes. Het zijn goed doordachte interieurs die deze cafédancings de look van een bar geven. Zoals overal staat ook hier een mooie jukebox te blinken met daarin de nieuwste platen naast de 'goeie ouwe'.

Café **Shamrock** in de Hofstraat is een jongerencafé waar ook visserij gaat en het is het favoriete café van kustvisser en schipper-reder Lucien Desmit. De Shamrock heeft de plaats ingenomen van het jongerencafé met de naam 'bij de Krommen' dat zich tot in de late jaren vijftig in de Cirkelstraat bevond. Er komen veel kids die nog niet de wettige leeftijd hebben om op café te mogen gaan.

Café **Toulouse** wordt net zoals het Café van **Frans Lams** op het Oude Mijplein uitgebaat door vissersgezinnen. Het zijn stamcafés voor oudere vissers en andere Oostendenaars. Cafédancing **Sinjoorke** op de Nieuwpoortse Steenweg te Mariakerke is een tijd lang 'the place to be'. Heel Oostende trekt er naartoe en wij, vissers, doen dat evenzeer. Het is een gezellige kleine dancing die op zaterdagavond steevast bomvol jong volk zit. Vandaag is daar het Chinees restaurant Ocean City.

Montmartre

Het Montmartrekwartier, met de Langestraat in de hoofdrol, trekt veel jonge vissers aan. Het uitgangsleven begint doorgaans in de vooravond in de cafés van het Visserskwartier, wat later trekt men dan naar de Langestraat en omgeving en tegen de ochtend zijn er velen die ter afsluiting weer naar het Visserskwartier gaan.

Café **Saint Tropez** in de Madridstraat is een kleine gezellige zaak met Zuid-Franse smaak ingericht. Jonge vissers gaan er af en toe naartoe omdat je er meisjes treft die je niet in het Visserskwartier ontmoet.

Tijd voor een anekdote. Als achttienjarige ga ik met een drietal andere vissers op stap. Het is zondagmiddag en we trekken we naar de Saint Tropez. Daar zitten vier jonge meisjes en we kiezen er elk een uit om te dansen. IJslandvisser (later IJslandkapitein) Romeo Rau, een jaar of twintig, is erbij (we kennen elkaar van in de Visserijschool John Bauwens) en het is liefde op het eerste zicht met het meisje waarmee hij danst. Van dan af zijn ze niet meer te scheiden. Het meisje heeft totaal geen banden met visserij te maken. Romeo en zij worden echtelieden. Ze worden de ouders van Romeo Rau, thans uitbater van de befaamde viswinkel Jens op de Nieuwpoortse Visserskaai. Cafédancing **Turf** ligt schuin over de Saint Tropez, op de hoek van de Hertstraat. Een volkstrekker voor een publiek van dertigers en veertigers, maar ook daar vind je veel vissers. Men danst er in gedempt rood licht waarna je dicht tegen elkaar in de zachte zetels gaat zitten. Uitbater Roland is een echte Oostendenaar, alom bekend als homoseksueel.

De dancings in de Langestraat waar in de jaren zestig veel visserij naartoe trekt zijn de **Venus**, **Stop**, **Djinn** en **Van's**. Op de Boulevard Van Iseghem is het de **La Coupolle** en op de Zeedijk, voorbij het Kursaal is er nog de dancing **Versailles**.

Djinn.

Op de hoek van de Vlaanderenstraat en de Ensorgalerij bevindt zich in de jaren zestig het hotel **King George**. Op de bovenste verdieping is er de grote danszaal **The Flemish Inn** waar de Engelse zangeres Sheena Scott dagelijks optreedt. Het zit er vol Engelse toeristen, maar ook de Oostendenaars toeven er graag en de vissers vanzelfsprekend evenzeer.

Zeden & gewoonten

We drinken bijna uitsluitend pils. Hoeveel? Laat ons eerlijk zijn. Bij ons, jonge vissers staat er geen maat op en overal waar een groep vissers binnenkomt is er ambiance: feest, dans, muziek, geflirt! Als we een uur of tien uitgaan, hebben we toch wel dertig, veertig glazen gedronken. Dan is men niet meer nuchter. Tegen de ochtend beginnen we ferm dronken te worden.

Dat is niet alle zaterdagavonden het geval, want soms gaat de jonge visser ook uit met een meisje en dan consumeert hij heel wat minder alcohol of zelfs geen. Ook wie verkering heeft of gehuwd is, en met de vrouw op stap gaat, drinkt heel wat minder.

Het gebeurt wel eens dat er vechtpartijen ontstaan. Dat gebeurt minder tussen vissers onderling dan wel met andere gasten. Zo herinner ik me tussen 1960 en 1968 vier straatgevechten waaraan ik deelgenomen heb en twee vechtpartijen in een café. Mijn eerste straatgevecht dateert van 1962. Ik ben zeventien. Van sortie met vier vissers komen we op de Vismarkt vier andere jonge gasten tegen en er ontstaat een ruzie die uitloopt in een gevecht. Geen erg, de volgende jaren blijven we bevriend met die jongens.

Enkele jaren later is het weer van dat. Op het kruispunt van de Langestraat en de Christinastraat gaan zeven vissers op de vuist met een tiental Franssprekende jongeren. Dat gaat door tot in de nabijgelegen dancing Van's wanneer een paar tegenstrevers er binnenvluchten achtervolgd door enkelen der onzen. Een jaartje later vechten we in de Madridstraat met een vijftal vissers tegen vijf Zeemachtmatrozen.

In 1965, ik ben twintig, sta ik tegenover een dertigjarige IJsland-

King George.

visser die pas uit de gevangenis komt. De ruzie ontstaat in café **Docksy** waar hij me kleineert en ik hem, om de eer te redden, een vuistslag toedien. Hij vraagt me mee naar buiten en omdat ik niet laf wil zijn, ga ik daarop in. We slaan elkaar tot hij zegt: 'We zullen zeker maar stoppen'. We zijn dan de Docksy weer binnengestapt waar we samen enkele pinten dronken op de goede afloop en de *match nul*. We kennen elkaar niet en ik weet niet dat hij bekend staat als een messenvechter, maar de daaropvolgende dag weet heel het Visserskwartier het: 'Eddy Serie heeft vannacht gevochten tegen de grootste messenvechter van Oostende'. Als mijn vader thuiskomt uit zijn stamcafé zit het er bovenarms op. 'Vecht nooit meer voor je eer, want je zult erdoor in de bak belanden'. Ik hou de rest van mijn leven die wijze raad in gedachten.

Samen met mijn vaarmaat Maurice Zanders vechten we tegen vijf jongens die ons uitdagen in café Santa Maria. Zonder iets te zeggen zetten we de pinten van tafel. We nemen die tafel onderaan vast en werpen hem naar de vijf. Dan breekt het gevecht los en het stopt als de vijf naar buiten lopen.

In Leffinge, in een café met grote achterzaal, vechten we tijdens de plaatselijke kermis met negen jonge vissers tegen een twintigtal jonge autochtonen en krijgen we een pak rammel. Er was voordien een kleine discussie met de cafébaas ontstaan waar ikzelf niet aan deelnam. Hoe dan ook, wij moeten buiten en de cafébaas grijpt mij van achteren bij het haar, waarop al zijn jonge klanten, een twintigtal, ons overvallen. Wij laten ons niet doen, raken buiten terwijl men ons schopt en slaat. Buiten dagen mijn vrienden die gasten uit. Ze sluiten de deur. Dan zetten mijn vrienden hun voet tegen alle fietsen die tegen de muurgevel staan. Vol schrik bekijkt de plaatselijke jeugd onze wraakactie. Niemand durft zich te roeren.

We laten onze kwetsuren en gehavende kledij verzorgen in een café aan de andere kant van de brug, dat wordt uitgebaat door oud-visser **Eugene Grisson**. Zijn drie dochters, waar we

Venus.

eerder in de avond mee gedanst hebben, verzorgen ons vooraleer we met twee taxi's terug naar het Visserskwartier rijden. Voor het instappen zien we de gendarmen die aan de overkant van de brug de schade komen opmeten.

Enkele jaren later zijn we, een vijftal jonge vissers, met de auto op toer. We bezoeken toevallig datzelfde café in Leffinge. De cafébaas is alleen, hij herkent me en ik zie hem trillen van angst. Ik glimlach, zeg niets, we drinken onze pinten leeg en rijden weer weg.

Later koopt mijn vriend en kunstenaar Jan De Lee dat huis in Leffinge en gaat er wonen en werken. Ik had Jan leren kennen in café **Docksy** (nu Zeezotje) op het Vissersplein. Jan was ook afkomstig uit het Visserskwartier. Zijn vader was er architect. En Jan wordt kunstenaar en blijft geboeid door de zee en het vissersleven. Hij bezoekt vissercafés om er inspiratie op te doen. In Leffinge ga ik nog enkele keren bij hem op bezoek wanneer we de trofee van de 'Het Waakzame Hondenwacht' bestellen, een beeldje dat hij ontwerpt.^(*)

Al bij al zijn die vechtpartijen niet erg, ze verlopen sportief en de kwetsuren vallen best mee. Behalve dan die ene keer dat ik in de **Stop**, in de Langestraat, een gebroken bierglas in mijn gezicht geworpen krijg door een kleine Marokkaan. De kelners moeten ons scheiden. Thuisgekomen rijd ik met mijn moeder per taxi naar de spoedafdeling waar mijn wonden midden in de nacht genaaid worden. Er zijn dan niet veel Marokkanen in Oostende en mijn Algerijnse vrienden uit de Docksy zeggen me dat ze hem kennen. De dagen nadien schelden ze hem de huid vol omwille van zijn laffe daad.

De jaren van verstand

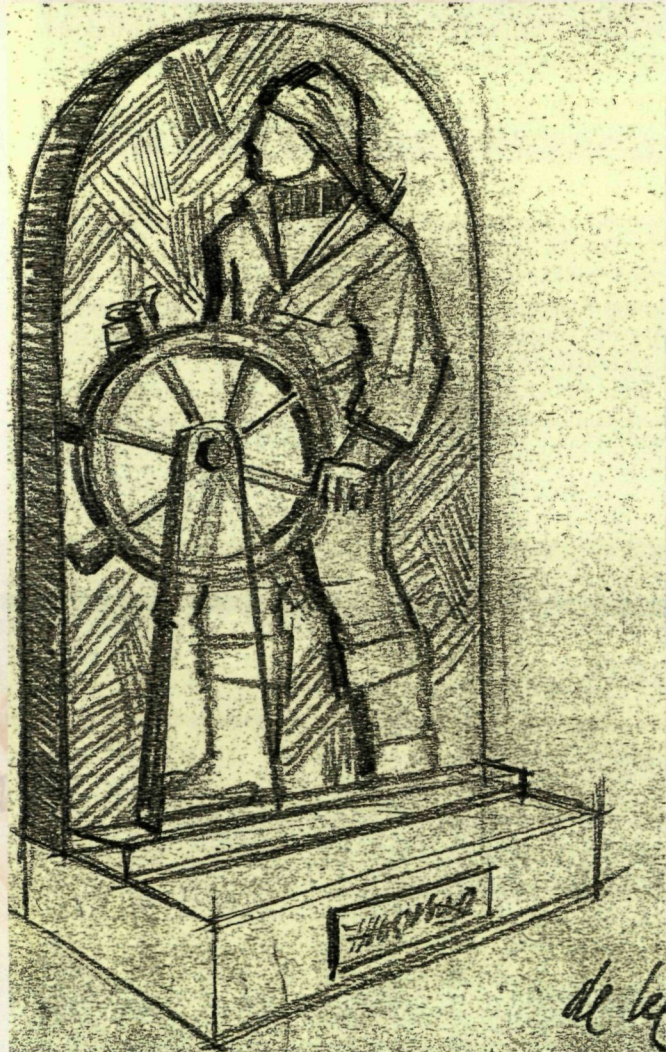
Het is niet dat ik trots ben op dat uitgangseven uit de jaren zestig, maar er was geen ontkomen aan. Als ik dat alles onverbloemd neergeschreven heb, is dat omdat het die waarheid zou bewaard worden. Ik heb toen overigens tientallen vrienden voor het leven gemaakt.

In september 1969, op 24-jarige leeftijd, word ik schipper van de O.628, en mijn levensstijl verandert. De sixties lopen op hun einde. Wanneer ik schipper wordt zijn veel vrienden al getrouwd ook mijn vroegere vriendinnen zijn al getrouwd. Ik trek er dan alleen op uit. Het is niet evident om als schipper uit te gaan met de eigen matrozen, want dat levert alleen maar discussies op, zeker als er gedronken wordt. De verantwoordelijkheid (geld verdienen, veiligheid, goede bemanning houden, schip en motor verzorgen) laat geen losbandigheid meer toe. Als schipper verandert je levensstijl, de periode van een zorgeloze jeugd wordt afgesloten. Wat blijft zijn de herinneringen.

Eddy Serie

(Slot)

(*) Op rijpere leeftijd was Eddy Serie in Oostende gedurende een aantal jaren, samen met Lucien Desomer en Ivan Fonteyne medeorganisator van succesrijke Vissersfeesten, een avond waarop gegeten, gedronken en gedanst werd. Het feest werd voor het eerst georganiseerd in de vroege jaren negentig en kende elf opeenvolgende afleveringen. Op die avonden werden telkens ook vissers en personaliteiten met trofeeën bedacht die 'de Waakzame Hondenwacht' uitbeelden, in de volksmond ook wel 'de stijve lukwacht' genoemd, naar de ochtendirectie die 's mans deel kan zijn op dat uur van de dag.

Kunstenaar Jan De Lee ontwierp het beeldje dat 'de waakzame hondenwacht' genoemd werd, een trofee die jaarlijks vanuit de visserij aan verdienstelijke personen toegekend werd.

Zio Gio vertelt ... **Rare vissen**

Enkele jaren geleden werd in de Antwerpse Zoo een olifantje geboren: Kai-Mookje. De geboorte leidde tot een Vlaamse volkshysterie. Het schattige olifantje was plots groter wereldnieuws dan pakweg een hongersnood in Afrika. Reden genoeg dus om met mijn 6-jarige kleindochter Louise naar de Zoo te sporen. Eerst gingen we op zoek naar Kai-Mookje. Maar dat viel tegen. Rond de omheining stonden drommen dierenliefhebbers die geen indringers duldden. Bij de dierenliefhebbers ontstond een lichte vorm van agressie toen ik Louise tot bij de omheining probeerde te loodsen.

Dan maar naar de apen. Altijd prijs, dacht ik. Maar dat viel ook wat tegen. De apen waren niet in de stemming om kunstjes te vertonen. Louise had wel interesse voor een grote aap die languit op een boomstronk lag met de benen gekruist en de linkerhand onder het hoofd. Met zijn rechterhand was hij zichzelf aan het bevredigen. "Wat doet hij wel?", vroeg ze. Ik zei: "Euh ... hij heeft jeuk, hij is zich aan het krabben."

En zo trokken we verder door de Zoo. Louise vond dat de giraffen toch wel een lange nek hebben. Maar ze kreeg stilaan meer interesse voor de frietkramen en hamburgertenten. Na een voedzaam bakje friet met mayonaise en frikandel sjokten we verder. De flamingo's, de luipaarden ... het kon Louise maar matig interesseren. Ze had het al een beetje gehad. Maar dan gebeurde het wonder.

We kwamen in het aquarium met de tropische vissen. Plots was Louise een en al aandacht. Ik legde haar uit dat die kleurrijke vissen diep in de zee leven waar het altijd donker is. "Waarom hebben ze dan zo'n mooie kleuren?", vroeg ze. Ik moest het antwoord schuldig blijven, want ik ben geen bioloog. Eerst vond ze die vissen een beetje raar. Maar stilaan begon ze in de koppen van de vissen menselijke emoties te herkennen. "Kijk, die vis is blij ... en die vis is boos ... en die vis weent." Een wenende vis? Je hebt een 6-jarige kleindochter nodig om te weten dat er wenende vissen bestaan.

Het zette mij aan het denken. We weten al lang dat de mens - via de tussenstap van de aap - oorspronkelijk van de vis afstamt. We zijn geëvolueerde vissen. Eigenlijk is vis eten een vorm van kannibalisme. Het probleem is alleen dat een kabeljauw of slibtong zo verdomd lekker is. "Erst kommt das Fressen, dann die Moral", zie Bertolt Brecht al. Ik hoorde op de radio een interview met Jan Hoet. Hij zei: "Het woord appel is gewoon een taalcode. Maar als een kunstenaar een appel schildert, dan zie je niet alleen een appel maar ook de evolutie in de kunst."

Wat is nu het wonder van de natuur? Vissen hebben niet eens een kunstenaar nodig om een kunstwerk te zijn, ze zijn het uit zichzelf. Vraag het maar aan Louise.

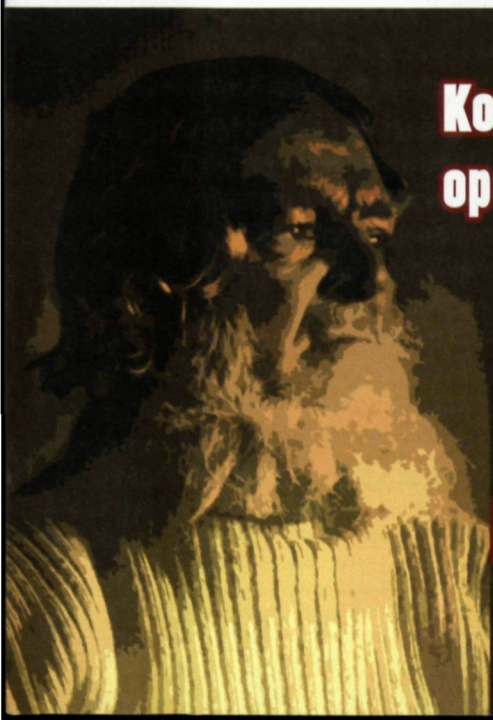
Tot de volgende keer ...
Zio Joris • foto's Jo Clauwaert

Kom oud & nieuw vieren in wijnbar Zio Gio op de Vuurtorenwijk.

Alles komt uit de zee:
exquise vishapjes tijdens het bubbelperitief en daarna een overvolle schotel 'fruits de mer' met kreeft, oesters en vijftien soorten vis en zeevruchten.
Vanaf 23 uur toert DJ Moustache Bolle je danskriebels te voorschijn.

Info en reservaties bij Zio Joris op tel. 0475 222511.

Dr Eduard Moreauxlaan 89 • 8400 Oostende

Uit de bibliotheek van Neptunus (7)

u aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

Zeilvis Arcadia

We zetten koers naar La Peñita. Onze vaart werd doller en we konden niet slapen, onze magen holden zich uit. We rustten gedachteloos in knopen lange wieren en zagen in elkanders ogen messen blikkeren. Als scheerschuim spatten de pientere golven tegen onze kaken. De zon blakerde het dek en onze nekken.

Ze moeten onze berigheid wel hebben opgesnoven met de stroming, want met spruitend kuit zijn hele scholen opgedoken. Toen de zee azuurblauw en turquoise werd, schoten zij als speren door de golven. Altijd pronkten zij met paarse vinnen die door zilverspiegels priemden.

Deze vissen waren rond en glanzend en ze dropen van het leven en ze schaterlachten als ze vluchtten. Uit de golven hoorden wij hen sissen: 'Dennis, Bruce, bedreig ons, dreig ons op te hijsen! Vang ons, vis ons op! Jagers, jaag ons na! Dan kunnen wij ons strekken en gezwinder nog langs zij u zeilen!'

In die dagen raakten wij bezeten van hun rappe onderlijven en hun manenstaarten. Wij staken als twee afgebeten palen boven alle oceanen uit en we zwoegden, balden onze bovenarmen.

Toen Arcadia het wateroppervlak verliet, leek ze wel met diamant behangen. Zij droeg parelsnoeren om haar vette lijf. Oh, ze was zo prachtig purper. We aten van Arcadia tot wij dronken waren. Toen deelde Fernando de resten met de mensen in de baai. Iedereen in La Peñita scheen nood aan haar te hebben.

Annemarie Estor

Annemarie Estor maakt je met haar poëzie deelgenoot van de meest wonderlijke ervaringen. Haar eerste bundel *Vuurdoorn me* (2010) werd dan ook gelauwerd met de Herman de Coninck-prijs voor het beste Debuut. In januari 2012 verschijnt het gruwelijke sprookje *De oksels van de bok*.

Tekening: Annemarie Estor

SHOES

On seeing a pair of shoes in an open gateway one morning on my way to work : 5 possible explanations

2.

He held onto the given line
Reeling himself homeward
Listing heavily to starboard
As he rounded the last bend
It was that last drink
that got him
The sun already on its tippy-toes
above the churchyard wall
His left leg steering its own course
and his laces loose
His mind longing for a pen
He knew he would forget
So he left his shoes by the gate
Facing outwards
And ready for the world
Standing barefoot he watched
As the given slipped away
Into the depths of the kitchen floor.

Peter Flynn

SCHOENEN

Bij het zien van een paar schoenen door een open hek in de voortuin op een ochtend op weg naar mijn werk : vijf mogelijke verklaringen.

2.

Hij hield zich vast aan de goddelijke regel
Zichzelf optrekkend naar huis
Zwaar overhellend naar stuurboord
Terwijl hij de laatste bocht inging
Het was het laatste glas
dat hem te pakken had
De zon op de tippen van de tenen
al boven de kerkhofmuur
Zijn linkerbeen vaart zijn eigen koers
naast zijn losse schoenveters
Zijn geest hunkert naar een pen
Hij wist dat hij het zou vergeten
Dus zet hij zijn schoenen aan het hek
De neuzen naar voor
En klaar voor de wereld
Met zijn blote voeten keek hij toe
Hoe de goddelijke regel wegglipte
In de dieptes van de keukenvloer.

Peter Flynn

Vertaling Geert Cyriel Tavernier

HET MUZIKALE ANKER

DORUS, VADER ABRAHAM, LIEVEN TAVERNIER:

'VAN POESIE MAUW TOT HET KLEINE CAFE AAN DE HAVEN'

Vórige maal lieten we twee bekende Nederlandse namen vallen. Dat was geen grap. Beiden stonden in voor een nummer dat ons thema benadert. 'Iedereen' kent die liedjes wel, want ze gingen beide tot het 'collectieve geheugen' horen van Nederlanders en Vlamingen. Eentje werd zelfs 'veerelderfgoed' en hun geschiedenis levert, zo hopen we toch, boeiende vertelstof op.

'Bij de Marine' van Dorus, alter ego van komiek Tom Manders, verwijst natuurlijk naar de zeemacht, maar dat gaat toch ook over 'de mens en de zee en de zee in de mens' en de melodie behoort intussen toe aan meerdere generaties, al is het misschien voor de jongste oogst een ver-van-mijn-bed-show geworden. 'Zorreg dat je d'erbijjijijijij komt, bij de Mariene, bij de Mariene!!!' Tom Manders schreef het samen met orgelist Cor Steyn, onafscheidelijk duo tussen 1956 en 1962. Ze schreven ook andere kaskrakers als 'Twee Motten', 'Figaro' en 'De Crokus en de Hyacinth'. U vindt op YouTube een clip avant la lettre van 'Bij de Marine' met uitbeelding van de koldereske tekst, die toch, naar de geest van de tijd, niet cynisch of laatlundkend bedoeld is. In één van de commentaren bij de clip lezen we dat de beelden van de kade in het filmpje waarschijnlijk geschoten werden in de haven van Rotterdam... Het had net zo goed in het Antwerpen van de fifties kunnen zijn, herinneren we ons van onze wandelingen in die jaren langsheen de kade tot aan het Steeh. De iets of wat, ook op commercieel vlak tragische figuur van Tom Manders blijft leven in de bovenstaande liedjes, maar uiteraard ook in sketches als die van de 'Muizeval' in het patentenbureau, waarin de vakman Manders het puur technische overstijgt en haast poëtische hoogten bereikt. Bekend is tevens verborgen camera beelden waarin hij...zichzelf speelt als wassen beeld in de Amsterdams Madame Tussaud. Mensen komen hem bekijken en geven commentaar, waarna het beeld tot ieders ontzetting tot leven komt! En er is die onverwachte treffer in de vorm van 'Poesje Mauw': tijdens de zomer van de liefde, in 1967, in de kindermatinee 'Bij Dorus op Schoot', zong Corinna Konijnenburg, twee à drie jaar oud, minutenlang een hemelse 'jazzy' improvisatie op het kinderrimpje deed, telkens opnieuw beginnend en ondersteund door de pianist die, zoals de beelden bewijzen, goed de melodische evolutie inschatte en zorgde voor een vlekkeloze invulling. Een vertederde Manders was zo wijs het meisje maar haar gangen te laten gaan. 'Poessieieieieie Mauw!', ad infinitum! Op 18 november '67 zond de VARA dit tit, wat het fragment meteen

legendarische status gaf, geholpen door de eindeloze herhalingen. Ook in Vlaanderen zijn het vertrouwde beelden. In 1970 sloot de club en doekte men ook het programma op. In 1972 stierf Manders. Corinna groeide op, werd mevrouw Van Ginkel en kreeg twee dochters, maar in 2002 stierf ze, amper 37 jaar oud. 'Poesie Mauw' heeft haar nooit meer los gelaten...

Vader Abraham voorstellen hoeft nauwelijks. Petrus Antonius Laurentius Kartner, zeg maar Pierre Kartner is Nederlander, maar werkte vóór zijn loopbaan in muzikale sferen in een chocoladefabriek in Hoboken (Antwerpen), en hebben we daar toch wel heel onze jeugd doorgebracht en er tot in de seventies gewoond, zeker! Het kan zelfs zijn dat we hem toen persoonlijk 'kenden', maar dat valt niet meer te achterhalen. De man had het helemaal niet makkelijk in die dagen, maar dat veranderde toen hij zich in de muziek doorzette: als zanger, songschrijver en producer werd hij een soort hedendaagse Koning Midas, want hij veranderde zowat alles wat hij aanraakte in goud en platina. Toen 'Het kleine Café aan de Haven' in 1976 uitkwam, was dat echter helemaal geen grote hit, vergeleken met kaskrakers als 'Vader Abraham had zeven Zonen' en 'Het Smurfenlied'. Maar op één of andere manier bleven deze melodie én de tekst vol Sehnsucht hangen en kwamen er in Nederland een aantal goed lopende versies van, ó.a. van de Kermisklanten. André Rieu nam het op in zijn repertoire. Maar de song palmde al snel het buitenland in, zeg maar de hele wereld. Zelf leerden we song pas kennen toen we, denklijk in 1977, de Griekse versie hoorden; toen we jaar na jaar gids speelden in hef land van de goden. We hebben dan ook enige tijd gedacht dat het lied origineel kwam van Yannis Parios, razend populair charmezanger met een eindeloze rij hits achter zijn naam, maar even goed gesmaakt vertolker van nisiðtika, eilandliederen (zoals zijn artiestennaam aangeeft, werd hij geboren op het bekende eiland Paros) In het Grieks werd het 'Ime kalà Vre Zoi' (ongeveer weer te geven als 'Ik stel het wel, dank je wel'), op nieuwe verzen van de in Hellas bekende tekstdichter Pythagóras (niet te verwarren met de oud-Griekse denker!) Pas toen we de muzikale oogst van dat jaar aan vrienden voorstelden (we schuimden daar elk jaar de platenwinkels af, op zoek naar leuke Griekse muziek... en dat moest niet altijd zware rebètika, Griekse 'stadsblues' zijn!), wezen die me op versies in diverse talen. Inderdaad, het lied, dat Kartner inderdaad schreef in een 'klein café aan de haven',

**AKOESTISCH?
RUIM AANBOD?**

TOLHUISLAAN 218
B 9000 GENT

THE ROADHOUSE

WWW.THEROADHOUSE.BE
+32(0)9/328.78.92

nl. 't Schippershuis in Hoorn (provincie Noord-Holland!), kende Franse (**Joe Dassin** en **Mireille Mathieu** als *'Le café de la rue d'Amérique'*), Duitse (**Peter Alexander** als *'Die kleine Kneipe'*) en Engelse uitvoeringen, als *'My Favourite Cafe On The Harbour'* van Audrey Landers in de States, als *'The Little Cafe By The Harbour'* van Englebert Humperdinck, als *'The Red Rose Cafe'* van **Demis Roussos** en **Davey Arthur & The Fureys**. Het lied werd nog in een boel andere talen vertaald en werd een hit in Cuba, Canada, Finland, Ierland, enzovoort en zo verder. Zelfs in Zuid-Afrika verscheen een versie, dan wel pas in 1999. Daar werd het in het Afrikaans *'Klein Strandkaffeeetje'*. Als *'The Red Rose Cafe'* is het een 'evergreen' geworden, een beetje zoals *'Blowin' In The Wind'*, geschreven door **Bob Dylan**, maar die bleek dat tijdens een interview zelf 'vergeten' te zijn en klasseerde het zelf, bewust of niet, als een traditional.

En net op dit moment komt de brandnieuwe cd van **Lieven Tavernier** hier binnen gewaaid. Da's niet alleen een zeldzaamheid -het is nog maar zijn vijfde- maar ook elke keer weer een evenement, want Lieven is de auteur van enkele van de strafte

Lieven Tavernier, eeuwig jong volwassene

Nederlandstalige liedjes in Vlaanderen, *'De eerste Sneeuw'* en *'De Fanfare van Honger en Dorst'* zijn wel de bekendste, dank zij de versies die Jan De Wilde ervan maakte, en er was ook die surprise hit *'Kaap de Goede Hoop'*, maar dat is slechts een tip van de ijsberg: *'De verdwenen Karavaan'*, *'Julia Roels'*, *'Molenstraat'*, *'De Klokken van Sint-Baafs'*, *'Jeanine'*, *'In Knokke'*, *'Foto in de Gang'*, *'Winter in Z'*, *'Niet voorbij'*, *'Emma Haese'*, *'De Cuba'*, *'Laatste Trein naar M'*, het is slechts een greep uit zijn verscheiden productie aan zorgvuldig geformuleerde chansons met diepgang, liederen, die geleerd hebben van **Bob Dylan**, **John Prine** en **Randy Newman**. Zijn nieuwste *'Wit Zand'* werd geproduceerd door **Koen Gisen**, gitarist van **White Velvet**, begeleidingsband van partner **An Pierlé**, die hier ook mee doet, net als andere rasmuzikanten als **Bruno Deneckere** (van oudsher een *sideman* voor Lieven), **Dick van der Harst** (hier op gitaar) en **Frank Van Troyen** (tuba). *'Wit Zand'* profileert zich als een collectie mijmeringen, die verwijzen naar Lievens jaren als jong volwassene. Met *'Laura Gemser'* voegt de Gentenaar weer een parel toe aan zijn kroon. Er staat hier echter ook iets te blinken dat verband houdt met ons thema van 'het water en de mens'. Maar dat zien we later dan weer wel!

Antoine Légar • foto's: Jo Clauwaert

De oude vissers

De oude vissers kijken naar de zee
En verlangen naar het varen
Het trotseren van de golven met hun boot
Al zijn ze klein of groot

Ze willen samen nog heel de wereld zien
De havengeuren ruiken, die zijn anders dan voordien

Uren zitten ze samen aan het water
Tot de zon weer onder gaat
Ze zitten er heel stil naast elkaar
En delen er hun rookwaar

Ze kijken naar de wolken die langs de hemel glijden
Naar schepen die vertrekken op verre vreemde reizen

De oude vissers lachen met elkaar
En voelen zich terug jong
Ze praten over de tochten uit hun verleden
Dat maakt hen tevreden

Ze denken er terug aan de mooie dagen
en proberen om de laatste grote reis te aanvaarden

Op een hele vroege morgen
zag ik ze voor het laatst
daar aan de havenkant vertrokken ze
naar 't onbekende land

In de verte zag ik zeilen van een mooie vissersboot
de laatste die nog overbleef van de oude vissersvloot

Jan Vankeerberghen speelde als kind o.a. mee in enkele Vlaamse films zoals "Daens" van Stijn Coninx en "Karakter" van Mike Van Diem. Nadien studeerde hij tekenkunst en muziek in de Servaisacademie, Kunstacademie 'De meiboom' te Halle en Sint-Lukas Brussel. Naast het schrijven van zijn eigen Nederlandstalige liedjes en muziek voor Zonko illustreert hij ook kinderboeken. Zo bracht hij o.a. samen met Eric Baranyanka "De babbelboom en andere afrikaanse verhalen" uit bij uitgeverij Manteau en begint hij les te geven. Jan is erg geïnteresseerd in de jongerencultuur, zo werkte hij samen met Don Fabulist en Jo Clauwaert in 2010 aan het boek "De jongens van de vlakke". Het lied "Alles is van iedereen" werd in April 2011 het lijflied van het Go!Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Samen met enkele bekende Belgen trad Jan hierdoor op in het park van Koekelberg. Hij heeft ook verschillende nummers van Belgische zanger Pierre Rapsat vertaald naar het Nederlands. In 2012 verschijnt Jan zijn eerste solo-album waarop ook het nummer "De oude vissers" zal staan.

Jan treedt momenteel op met het liedprogramma 'Vandaag' voor meer info over Jan: www.janvankeerberghen.be

ON THE ROAD AGAIN

DE DOCUMENTAIRE VISSERIJFILM FISH AND RUN, EEN EERSTE BALANS

Tijdens het voorbije jaar zagen we op de visserijkaaien regelmatig een groepje rare kwasten rondlopen. Vreemde vogels waren het. Gewapend met camera en microfoon kwamen ze zich moeien met visserijzaken die de hunne niet zijn. Of toch wel? Hoe dan ook, het resultaat van die bemoeienissen was de merkwaardige visserijdocumentaire *Fish and Run* die inmiddels een tournee in Vlaanderen afgerond heeft.

De reportagemakers werden aangevoerd door een sterk behaarde medemens wiens dialect meteen verried dat hij niet van de streek was, een binnenlander! Wat bezieldde deze bebaarde landman om ons over de visserij te komen bevragen?

Dus verlieten wij op onze beurt onze thuisstek en trokken het binnenland in, op zoek naar die regisseur. We moesten ervoor tot aan de rand van de Vlaamse Ardennen en de Denderstreek trekken en kwamen uiteindelijk in het Oost-Vlaamse Herzele terecht. Een van de 16.500 bewoners van die gemeente heet Filip De Bodt. Hij is de man die *Fish and Run* geregisseerd heeft. Blijkt dat hij daar ook gemeenteraadslid is, verkozen op een merkwaardige lijst die *Leef!* heet.

Deze keer staken wij onze microfoon onder zijn neus.

Hoe komt een gemeenteraadslid uit het landelijke Herzele ertoe een documentaire over de visserij te maken?

Ik ben natuurlijk niet alleen maar gemeenteraadslid, ik ben ook werknemer in 't Uilekot, zeg maar een regionaal sociaal-cultureel actiecentrum in Herzele. Daarnaast ben ik ook geëngageerd in de vzw Climaxi, een Vlaamse beweging die ijvert voor wat we daar 'een sociaal klimaat' noemen. Het is dat laatste dat me naar de visserij gelokt heeft.

Een groene jongen zeker?

't Is maar hoe je 't bekijkt. Ik heb het niet in mij om maatschappelijk onrecht ongemoeid te laten. Ik ga me dan ook overall mee moeien. Al mijn bezigheden zijn sociaal én ecologisch geïnspireerd, dat was in mijn jeugd al zo en dat is het vandaag nog altijd. In Climaxi is het ons ook niet te doen om het redden van de natuur an sich, maar om de vrijheid en de sociale rechten van de gewone mensen uit te breiden in het kader van een echt duurzame economie. Want de Europese Unie mag wel zeggen dat ze naar zo'n duurzame economie streeft, intussen blijven de groten de kleintjes wel opeten. Dat is zo aan land, maar dat is ook zo in de visserij. Het is zoals schipper Louagie het in onze film zegt: 'Een vet zwijn weet niet dat een mager honger heeft'.

Flor Vandekerckhove tijdens 'Het Zweet van de Zee' te Herzele. foto joc

In de documentaire duikt ook Luiz Marquez op. Hij produceert o.a. muziek op schelpen. foto fo

Maar dat verklaart nog niet hoe je uiteindelijk de visserij ontdekt hebt.

Mensen spreken mensen hé. De uitgever van HVB en ik hebben een gemeenschappelijk activistisch verleden achter ons liggen. We waren een kwarteeuw geleden nogal eens op dezelfde plekken te vinden. Nadien vertrok hij naar de kaaien om daar HVB uit te geven. Dik tien jaar geleden organiseerden we met onze plaatselijke partij Leef! een vormingweekend aan zee. We vroegen aan Flor om ons iets over de visserij te vertellen en we waren meteen geboeid door die aparte wereld. Er kwam een ruilabonnement tussen HVB en ons *Uilenbulletijn* (nvdr: het maandblad van 't Uilekot, waar De Bodt voor werkt) uit voort. Nog later gingen we met een dertigtal activisten van *Socialisme 21* (nvdr: nog een organisatie waarin De Bodt actief is) de kaaien opzoeken en weer deed Vandekerckhove zijn visserijverhaal dat hij trouwens met zoveel enthousiasme brengt dat we niet anders kunnen dan erdoor geënthousiasmeerd te worden. Daar vertelde hij ons ook over

Filip De Bodt, bezieler van 't Uilekot en Flor Vandekerckhove. foto joc

het gelegenheidscollectief 'Het zingende zand' dat een cultureel programma verzorgt rond het vissersboek 'Het zweet van de zee' van Jo Clauwaert en Geert Cyriel Tavernier. We nodigden die bende uit in Herzele en zo leerden we ook schipper Marnix Verleene kennen (die daar o.a. voor heerlijke vishapjes zorgde) en de punkband rond Douvie. De beslissing om een visserijdocumentaire te maken was de volgende stap. Want kijk, in de visserij kon ik perfect de twee thema's combineren die mij interesseren: sociale rechtvaardigheid en ecologie.

In de aftiteling staan nog eigenaardige namen, zoals Victoria de Luxe... Wat betekent die naam eigenlijk?

Victoria de Luxe is een sociale artistieke werkplaats die mensen nieuwe kansen geeft via film en theater. Zij hebben ons materiaal en technici (camera, monteurs) geleverd. Eerst was het de bedoeling om iets te maken dat paste in hun project 'De Gedroomde Stad': durven mensen nog dromen? Welke dromen hebben gewone mensen? Kunnen ze die dromen

ook waarmaken? We zijn dan ook gestart met de droom van schipper Marnix Verleene. Naarmate we daarmee bezig waren zagen we dat die droom eigenlijk aan diggelen geslagen werd. Toen hebben we beslist om het onderwerp uit te breiden. Als Europa volgend jaar zijn visserijbeleid wijzigt, dan moet de film bijdragen tot een discussie daarover in en buiten het vissersmilieu. Dus hebben we dan maar voor een full-reportage gekozen. We klaarden de klus in zes maanden tijd en met de helft van een normaal budget. Dat was eigenlijk gekkenwerk, maar het resultaat staat er en ik denk wel dat het er mag zijn...

Maakt de documentaire deel uit van een reeks?

Het is niet echt een reeks, maar we maken wel documentaires die niemand anders maakt. Over zonnepanelen zijn al ontelbare reportages gemaakt, maar onze film Climaxi gaat bijvoorbeeld over mensen die door hun sociale situatie géén zonnepanelen kunnen plaatsen. We gaven het woord aan mensen die nu eens niet tot de zgn. middenklasse behoren. Waarom worden die mensen uitgesloten van de hype rond duurzame energie? In *Duurzaam op Papier* tonen we FSC-hout. FSC is een label waarbij de consumenten gegarandeerd wordt dat het hout sociaal en ecologisch verantwoord gekweekt wordt. De realiteit blijkt anders te zijn. In Brazilië en Oeganda worden mensen van hun grond gejaagd om er Eucalyptus-plantages neer te poten, monoculturen die bespoten worden met Round Up. Mooi label, maar de weggejaagde boeren zijn wel de pineut. Ook bij het gelijkaardige vislabel MSC heb ik mijn bedenkingen: de instapprijs is 25.000 €, er zijn hier geen schipper-reders die dat kunnen betalen. Intussen kalft de vissersgemeenschap verder af. Dit soort initiatieven dient dus dezelfde broodheren als steeds: multinationals, de grootste spelers op het veld...

Heeft het maken van de film je eigen blik op de visserij veranderd? Hoe keek je er vroeger naar en hoe doe je dat nu?

Ik kende de grote lijnen van het verhaal wel, maar ben toch wel geschrokken van de ingewikkelde regelingen rond quota, wetgeving en sociale problematiek... Blij verrast was ik dan weer van de warme menselijkheid en openheid van vissers en reders waar ik mee te maken kreeg. Er is uiteindelijk maar één mens geweest die weigerde aan de film mee te werken: Ivan Victor van de SDVO. Die wou niet in polemieken gaan met Willy Versluys. Alle anderen hebben hun laboratoria, huizen en schepen opengesteld. Dat was echt hartverwarmend. Na afloop stel ik me nog meer vragen over de slogans waarin heel wat actoren, in de politiek en in de milieubeweging, praten over de visserij. Het is mij opgevallen hoeveel oplossingen er door de vissers zelf aangedragen worden: het aantal dagen op zee beperken in plaats van de knotsgekke quotaregeling op te leggen, zones creëren voor verschillende vaartuigen, visserij-zones bepalen naar gelang het seizoen... De film zit boordevol suggesties van vissers, voorstellen waar NGO's nog nooit over gehoord hebben. Dat zegt veel over de afstand die er bestaat tussen de politiek en actie- en milieugroepen enerzijds en de gewone mensen anderzijds.

Je hebt zopas een reeks voorstellingen achter de rug. Hoe werd de film ontvangen?

De documentaire werd inmiddels vertoond in alle grote steden van Vlaanderen. Ze daar werd bekeken door zo'n vijfhonderd mensen. Ook de DVD verkoopt goed. Heel wat instanties en actiegroepen hebbend de film besteld, dat is dus fijn. Het is me tijdens die voorstellen wel opgevallen dat er in het binnenland weinig geweten is over de visserij. Ik had als het ware eerst een uitleg moeten geven over quota e.d. voor we de projectie konden starten. Anderzijds zeggen heel wat mensen ons dat we erin geslaagd zijn een moeilijk probleem helder over te brengen. Onderweg beland je wel in grappige situaties. In Leuven kwam iemand ons vertellen dat we gewoon minder vis moeten eten! Tja, hoe gaan we dan de vissersgemeenschap rechthouden? Neen, daar had die mens

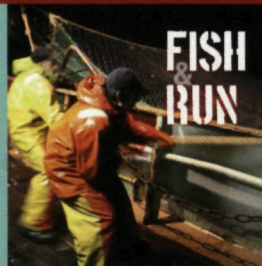
Doucie (die de muziek voor *Fish & Run* voor zijn rekening nam) & The Opex Sunshine Friends. foto joc

niet over nagedacht. In Hasselt zei iemand dat de vissers beter op zeevieren zouden vissen; iets wat op termijn misschien wel soelaas brengt, maar dat het probleem dat vandaag bestaat geenszins aanpakt. Maar bon, al die dingen dragen bij tot het debat. We zagen ook heel wat mensen die de visserij wel kennen hoor, zeezotten, sportvissers en anderen die door de visserij aangetrokken worden.

Wat gebeurt er nu verder met de film?

We zijn bezig aan een Engelse vertaling en het maken van Nederlands ondertitels, want er is ook interesse uit Nederland waar ze al dat West-Vlaams wellicht niet begrijpen. We gaan ook in op uitnodigingen van kleine groepen om de film te gaan voorstellen, al vragen we daar een kleine vergoeding voor. Ik zou graag nog een tournee doen in visserscafés aan de kust, ja dat is een uitnodiging! Vzw Climaxi voert ook gesprekken met mensen die de film willen tonen aan Europese ambtenaren en politici. Dat moet absoluut lukken. Verder is er ook nog interesse voor een tournee in Zweden waar we al in tijdschriften over de film geïnterviewd werden. Iemand is zelfs op zoek naar mogelijkheden in Canada. Ik heb ook een aantal bekende Vlamingen gevraagd naar feedback, o.a. aan David Van Reybroeck (bekend van zijn Congoboek), Martin Heylen (van het productiehuis Woestijnvis), Wouter Dalmbre (VRT-eindredactie). Kortom, we blijven bezig. (fv)

DVD FISH & RUN BESTELLEN

Van de documentaire *Fish & Run* is ook een DVD-versie beschikbaar. U kunt deze bestellen door 12 euro (verzendingkosten inbegrepen) over te schrijven op rekening BE 40 0016 3236 1163 van Climaxi, Groenlaan 39, te Herzele. De DVD wordt u dan per kerende opgestuurd.

SAMEN NAAR DE FILM

De producenten van de documentaire visserijfilm *Fish & Run* gaan in op uitnodigingen van kleine groepen, cultuurhuizen en plaatselijke wijkcentra om de film te gaan voorstellen, al vragen ze daar dan een kleine vergoeding voor. Regisseur Filip De Bodt zou graag nog een tournee organiseren in visserscafés aan de kust, in Heist, op de Opex en elders. Ja, dat is een uitnodiging!

Wie interesse heeft neemt contact op met Filip De Bodt op telefoonnummer 0496 71 84 72.

Mailen kan ook: filip.de.bodt@skynet.be.

ON THE ROAD AGAIN II

VADER EN DOCHTER CLAUWAERT: HET LICHT UIT DE ZEE VISSEN

Sporen van HVB vind je tot diep in 'la Flandre profonde', het diepe Vlaanderen waar geen schip aanmeert, geen school vis passeert, geen springtij de gemoederen begeistert. Daar heerst het vlakke land en de boerenstand die het gezond verstand al ploegend uit de grond trekt. Daar zie je ook de welvaart die door noeste arbeid aan die grond onttrokken werd.

We bevinden ons in Tielt, waar onze fotograaf Jo Clauwaert in de galerie Carpe Diem zijn visserijfoto's aan een erg geïnteresseerd publiek toont.

In Tielt is de tentoonstelling wel degelijk een primeur, maar zelf hebben wij die foto's al gezien. Nieuw voor ons is dan weer wel dat de harde visserijfoto's van Jo er geconfronteerd worden met de stilte oproepende schilderijen van... zijn dochter Frone.

Frone en Mona Clauwaert in Schouwen-Duiveland 1982. foto joc

Frone Clauwaert (°1977) studeerde in 2000 af aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent. Sindsdien mag ze zich Meester in de Beeldende Kunsten noemen. Later volgde ze aan de VUB nog Aanvullende studies Cultuurwetenschappen. En kijk, zo leert ons de tentoonstelling, ook zij blijkt tot de zee aangetrokken te worden.

Jon Langford en drie generaties Clauwaert. foto kdv

In een interview met Geert Walraeve zegt zij daarover: *'De zee, dat gaat zeer ver, die "oneindigheid" geeft rust. Ik ga al van kinds af aan naar Schouwen-Duiveland. Met mijn ouders en grootouders. Dat was onze reis, naar de zee, in dat caravanneke. Ik ben meegeweest tot ik 17 was, ook al had ik toen al een liefje. Ja het was een vorm van vrijheid. Met mijn grootouders, uren wandelen, met het rugzakske. En nu doe ik dat nog hé, met mijn zontje Vic. We rijden naar die caravan, en we wandelen, langs de zee. Uren.'*

Frone Clauwaert. "De zee, dat is mijn reis." foto joc

Flor Vandekerckhove opent de tentoonstelling in galerie Carpe Diem te Tielt. foto joc

Bruno Deneckere en Luiz Marquez terug van de partij. The Captains of the Ship. foto joc

Anders gaan kijken

Interesse voor de zee kreeg ze niet alleen via die grootouderlijke uitstappen. Ze deelt die aandacht met haar vader die, zoals bekend, al vele jaren de visserijkaaien opzoekt, er zijn hand niet voor omdraait om ter visserij in te schepen en daar het heerlijke boek 'Het zweet van de zee' van maakte. Da's nog wat anders dan wandelen aan het strand.

Toch meent Frone dat er niet zoveel verschil is tussen haar en wat haar vader naar de zee drijft. Interviewer Walraeve noteerde: 'Ik denk dat het voor mijn papa een beetje hetzelfde is. Ontsnappen, rust zoeken. Soms begrijp ik de mensen van mijn leeftijd niet goed. Ze zien niet wat ik zie. De mist, dat licht, prachtige beelden.'

Op vrijdag 18 november werd deze dubbeltentoonstelling in Tielt ingeleid. Muziek was er van Bruno Deneckere en Luiz Marquez. Ondergetekende gaf tekst en uitleg bij de werken. Frone en Jo Clauwaert werden er voorgesteld als vissers van licht. Zowel de foto's van Jo als in de schilderijen van Frone tonen ons hoe kunstenaars met het licht aan de haal gaan, er onze aandacht op vestigen, waardoor ze ons verplichten al het bestaande, ja ook de zee, ook de visserij, ook het leven op onze kaaien met een nieuwe blik te bekijken.

Dat is trouwens wat ook HVB nastreeft: onze vissersgemeenschap en de omgeving waarin ze gedijt... met een nieuwe blik bekijken. Dat is wat ons blad aan dergelijke kunstenaars bindt. Daarom zijn we er trots op dat we ze de onzen mogen noemen. Ze zijn vissers, ze varen uit om het licht te vangen.

Flor Vandekerckhove

De galerie Carpe Diem bevindt zich op de Pitensesteenweg 29 te Tielt. Openingsuren: vrij-, zater- en zondag van 10 tot 18u30. Nog tot 15 januari 2012.

Waarvoor er in dit blad geen plaats meer was

40 bladzijden en nog komen we plaats te kort. Naar volgende maand verplaatsen we de 8ste aflevering van de vlootinventaris en de 5de aflevering van onze reeks over communicatie op zee. Hetzelfde lot is Chris Prut Meyers beschoren en de getuigenis van iemand die op walvissenjagers ging jagen. Naar volgende maand schuift ook het verslag van de studiedag 'Vissen in het verleden' dat het VLIZ op 25 november organiseerde en in het januarinumnummer krijgt u ook een verslag van de expo van stads- en zeedichten van de A'pense stadsdichter (en HVB-medewerker) Peter Holvoet-Hanssen.

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Kerstverhaal

HVB heeft een lange traditie in het publiceren van kerstverhalen. Dit jaar is het de beurt aan onze columniste Nicole Derycker

Vèsche toengetjes

Grijs, windstil. Een fijne motregen laat bolders en relingen glimmen. Een echte kerkhofdag, denkt Jolien. Als de Trap in zicht komt, houdt ze haar sjerp voor de rode roos. Jarenlang prees ze hier koopgrage toeristen en kustbewoners haar waren aan: *schone gèrnoazen madamtje, vèsche ploaten menèrè*. Hoe dikwijls waren het uitnodigende *'kiek moar e ki wè, meisjtje'* en het onweerstaanbare *'goa j'etwaa kopen van mien?'* niet over haar lippen gekomen. Nu werkt ze in een bakkerij in het Westerkwartier, ver van haven en zee, aan de Trap komt ze nooit meer. Ze hoort Victorines hartelijke lach, de schelle stem van Jenny, de ietwat berookte van Sandra aan de overkant, dan is ze voorbij, opgelucht dat niemand haar naroept, dat ze niet moet doen alsof ze dat niet hoorde.

Ze glipt tussen de andere wandelaars door, duwt geërgerd een zwiepende dennentak opzij. Ze haatte het altijd al, die reusachtige kerstbomen zo vlak bij haar zilte standplaats. Dat donkere groen dat vloekt met het glanzende zilvergrijs van de gladde visselijven, de bosgeur die soms met vlagen haar kant op woei. Wie haalt het toch in zijn stomme kop om kaai en zeedijk ieder jaar weer af te boorden met dode bomen vol lampjes waarvan het harde fluorescerende blauw je koude rillingen bezorgt. Als de wind nog maar vijf Beaufort haalt zwaaien hun takken al wanhopig op en neer alsof er een orkaan over hen heen raast. Belachelijk gewoon!

Hij haalde met moeite drie Beaufort, de wind, toen de *Gloria* kapseisde en haar Staf en zijn twee neefjes voorgoed in zee verdwenen. Ze denkt aan Mariëtte. Zou die vandaag ook hierheen komen om haar zonen te gedenken? Joliens maag krimpt samen als ze denkt aan wat haar schoonzus haar naar het hoofd slingerde, die rampzalige dag. Waar iedereen bijstond dan nog. Sindsdien durft ze zich nergens nog te laten zien. En nu laat Mariëtte haar man vragen of ze dit jaar met kerstmis... Geen sprake van, daarvoor is dat mens te ver gegaan. Ze loopt het staketsel op. Hier is veel minder volk dan op de kaai. Op 't kopje van 't hoofd staart ze een tijdje mistroostig naar de twee reusachtige dammen die hoofd en havengeul omarmen, dan haalt ze voorzichtig de rode roos vanonder haar sjerp en snuift de fijne geur op. Veel plezier met de zeemerminnen, Staf, denkt ze. En terwijl ze de roos met gestrekte arm de zee in gooit: *giender ook, Niels en Kevin, zorg goed voe mekoar*. Ze kijkt de rode vlek na, haar blik wazig van de opkomende tranen.

'Ook iemand hier een zeemansgraf gegeven?'

Ze had de man niet horen aankomen. Een strandpleviertje landt op de afgeronde leuning en trippelt parmantig heen en weer. 'Mijn vrouw stierf begin verleden zomer', zegt hij. 'Kanker. Ze hield van de zee, we kwamen hier wel drie keer per week wandelen, 's avonds, na het werk.'

Jolien weet niet wat geantwoord.

'De eerste keer is het moeilijkst, zeggen ze.' Zijn stem klinkt schor nu.

Verbijsterd kijkt ze hem aan. 'De eerste keer?'

'Ik bedoel, de eerste keer dat je kerst alleen viert, zonder je partner.'

'Het zal dit jaar de tweede keer zijn voor mij, het schip van mijn man verging een week voor kerstdag vorig jaar.'

'Overlevenden?'

Ze schudt van nee en hoort weer Mariëttés krijsende stem: 'Die vint va joen go wè were d'aken vastgeboenden èn gelik de vorige ki.' De vorige keer, dat was toen Staf *De Stormvoegel* had helpen verliezen. Toen kon de hele bemanning zich redden door op de kiel te kruipen en de *Guido-Marie* van de Wittekop had hen nog geen uur later opgepikt.

Ze had hem toen laten zweren dat hij nooit meer zichzelf en zijn bemanning in gevaar zou brengen door de sliphaken vast te binden. En al zeker niet bij kalme zee. Het leek wel of het altijd dan gebeurde. Als die er blauw en stil bijlag. Hij had het haar plechtig beloofd. De eerste maanden dat hij weer voer, vroeg ze er af en toe naar, langs haar neus weg, als hij het niet hoorde, en altijd zeiden zijn mannen dat hij dat niet meer deed. Hij leek zijn lesje geleerd te hebben, haar Staf. Snel veegde ze met beide handen de tranen weg die uit haar ooghoeken ontsnappen. Had hij het deze keer toch gedaan? Niemand die het nog kan zeggen.

'Ga je bij iemand vieren?'

'Nee, ik ben liever alleen die dagen. Ik kan er niet tegen dat...'

'... dat anderen medelijdend doen. Dat is niet te vermijden, denk ik, daar moet je doorheen. Ik ben uitgenodigd bij mijn broer en zijn familie, ik denk dat ik het maar doe.'

'Ik bij de broer van mijn man. Het zal geen vrolijk feest zijn.'

Als ik al ga. Zijn twee kinderen voeren op dezelfde boot.

Achttien en twintig waren ze.'

Even kijkt hij geschokt, dan glijdt er een vastberaden trek over zijn gezicht. 'We moeten erdoor, door die eerste keer', zegt hij nog eens, luider nu. Het klinkt streng, alsof ze hem tegensprak en hij haar nu wil overtuigen. Of probeert hij zichzelf te overtuigen? Hij keert zich vol naar haar toe. Jolien kijkt naar zijn nog jonge gezicht. Als je de frons boven de neus wegdenkt en een lach om de fijngesneden mond fantaseert...

'Ik vind het altijd jammer dat ik er nadien niet meer met iemand over kan praten, als ik iets moeilijks moet doen', bekent hij.

'Als ik weet dat ik er nadien met iemand over kan praten, kan ik meer aan. Is dat bij jou ook zo?'

Ze haalt de schouders op. 'Ik ga toch niet', zegt ze opstandig, aarzelt, flapt het er dan toch uit. 'Mijn schoonzus is ervan overtuigd dat het de schuld van mijn man is dat haar zonen verdronken. Ze zei dat hij de sliphaken wel zal vastgebonden hebben, dat zijn de haken die ervoor zorgen...'

'Dat de visdraad losschiet als de netten komen vast te zitten.'

Ik weet het. Mijn grootvader was kustvisser. Hij heeft me vaak verteld over hoeveel schepen op die manier kapseizen.'

Hé! Hij heeft een kustvisser in de familie, wie had dat gedacht.

'Hoe heet je grootvader?' vraagt ze. Hij antwoordt niet, lijkt over iets na te denken. 'Als ze je uitgenodigd hebben, heeft je schoonzus vast spijt dat ze dat zei', oppert hij. 'Als een mens in shock is...' Zijn blik boort zich in die van haar. Grijze ogen heeft hij. Noordzee-ogen. 'Soms moet je al eens doen alsof je

bepaalde dingen niet gehoord hebt, alsof ze niet gezegd zijn.'

'Dat kan ik niet. Dat ze dat ook maar durfde te denken!'

Dat ik durf te denken dat het misschien waar is, wijst ze zichzelf in stilte terecht, dat ik twijfel of Staf die dag toch niet... Ze kijkt naar de plaats waar de roos terecht kwam maar die is nergens meer te bespeuren.

'Met kerstmis hangt er iets in de lucht, dat kan al eens helpen. Ik ben niet gelovig, maar ik vind die oude kerstwens wel mooi, je weet wel: vrede op aarde aan de mensen van goede wil. Was het maar een toverspreuk. Iedereen is zo agressief tegenwoordig.'

Ze voelt hoe zijn woorden de rondedans van haar gedachten doorbreken. Het gedram in haar hoofd verliest aan kracht.

Minutenlang blijven ze stil naast elkaar staan. 'Ik heb een voorstel', hoort ze de man zeggen. 'Ik geef je mijn visitekaartje.'

Als je me nu op tweede kerstdag eens opbelde om te vertellen hoe het gegaan is en dan vertel ik jou hoe het mij verging.

Ik zou het op prijs stellen, ik zie er erg tegenop om kerst te vieren dit jaar, al is het dan met mensen die ik graag mag.'

Hij slikt iets door. 'Voor jou zal het een stuk moeilijker zijn',

zegt hij. Het klinkt als bewonderde hij haar moed.

Ze voelt zich opeens in het nauw gedreven. Dat ze niet zo

telefoonachtig aangelegd is, antwoordt ze stug.

'Zal ik jou dan opbellen? Als je hier je nummer opschrijft? Er

flitst een lichtstraal door het grijs van zijn ogen. Kom op, zeg die, nu niet vluchten. Hij steekt dwingend een balpen naar

haar uit. Oké, denkt ze, oké, ik sta ervoor, ik moet erdoor. Ze krabbelt haar naam en telefoonnummer op de achterkant van

het visitekaartje. Zijn vingers raken even die van haar als ze het hem overhandigt. In haar buik begint iets te gloeien, het kruipt

omhoog tot in haar hals, ze voelt haar wangen rood kleuren.

'Ik moet gaan', zegt ze verward.

'Tot op tweede kerstdag? Aan de telefoon?'

'Oké.' Ze draait zich abrupt om en loopt snel van hem weg.

Diep ademt ze de zeelucht in. Ze voelt hoe haar mondhoeken als vanzelf omhoog krullen. Ik ga seffens een *plateau* vis halen

aan de Trap bij Victorine, denkt ze. *Vèsche toengetjes*.

Nicole Derycker • foto's Jo Clauwaert

GIJ DIE DIT BLAD IN DE KRANTENWINKEL KOOPT

De distributie van HVB via de winkels is voor ons van in den beginne al een peperdure zaak geweest. De distributiekosten bedroegen in 1988 immers al 40% van de verkoopprijs van het blad. Dat is intussen nog toegenomen, bvb. doordat we verplicht werden een barcode aan te brengen, een streepjescode die we maand na maand voor veel geld bij de distributeur moeten aankopen. Ook is de distributiedienst verhuisd, waardoor we sinds enkele maanden 60 km moeten omrijden. Het is niet dat we aan die winkelverkoop iets moeten overhouden (want dat was voorheen ook niet het geval), maar de lezers zullen begrijpen dat we er evenmin aan moeten 'toesteken'. Vandaar dat HVB vanaf maart 2010 in de winkel 3,99 euro kost. Indien u dat teveel geld vindt zijn, dan hebben we daarvoor een oplossing.

Neem toch een abonnement

Neem vandaag nog een abonnement en schrijf 29,75 euro over op rekening 384-0596581-18 van Het Visserijblad. U krijgt dan een jaar lang HVB bij u thuis in de bus bezorgd aan minder dan 2,50 euro per keer!

BOEKEN

NAAR ISTANBUL IN DE XVIIE EEUW

Bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers verscheen onlangs "Een vorstelijk voorland. Gerard Hinlophen over reis naar Tstanbul (1670-1671)", geschreven door Joris Oddens.

De reislustige regent Gerard Hinlophen (1644-1691) monstert in de lente van het jaar 1670 aan als passagier op een oorlogsschip, dat een groot handelskonvooi begeleidde naar het Ottomaanse Rijk. Onderweg ontsnapte de jongeman uit Hoorn aan een aanval van Barbarijse piraten en bracht hij een nacht door in een Livornese cel. Maar hij bereikte heelhuids de havenstad Izmir, de eindbestemming van het konvooi. Hier besloot hij op eigen gelegenheid door te reizen naar de Ottomaanse hoofdstad Istanbul. Deze reis was levensgevaarlijk, maar getuige Hinlophen's spannende en humorvolle reisverslag bleek deze de moeite meer dan waard. Gerard schreef het boek als een subtiel protest. In de opschriftstelling van zijn Istanbulreis zette hij het Ottomaanse Rijk neer als een afschrikwekkend voorbeeld voor de Republiek.

"Een vorstelijk voorland" (ISBN 90-5730-602-6) telt 272 pagina's en werd als hardback uitgegeven. Het boek kost 29.95 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Postbus 4159, 7200BD Zutphen. Tel. +32(0)575.510522, Fax +31(0)575.542289. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

CÉLESTINE BERGÈRE BERBÈRE

Célestine is een jonge Berber herderin, ze leeft afgezonderd in een uithoek van het Atlas gebergte, waar ze een kudde geiten en haar kleine familie hoedt. Célestine kan niet praten of horen, ze beschikt wel over een paar fijne vingers waarmee ze Frans kan schrijven in het zand, weze het omgekeerd op zijn Arabisch. Op een dag verschijnt een vreemdeling, die vertelt haar vreemde verhalen o.a. over de zee, varen naar onbekende landen. Célestine heeft geen flauw idee waar de man het over heeft, maar raakt geboeid. Samen reizen ze honderden kilometers per trein naar de kust. Daar op een stevige kade wordt ze wat bang... De zee? Is wel even anders dan de Sahara. Het beweegt! Gehurkt aanschouwt ze de zee en herkent daarin haar overleden moeder. Later schenkt Célestine het leven aan een meisje Amour. Ook Amour, amper 4 jaar, stelt zich vragen? Mama vertelt wel eindeloos over de zee maar hoe ziet een vis eruit? Een vis??? Amour zal het na een lange duim-trein reis ontdekken. Een verhaal vanuit het achter-zee-land.

Auteur Jean Patrick Meert
te bestellen via www.boekscout.nl
ISBN 978-94-6176-264-1

VERHALEN VAN EEN ZEEZOTJE

Op 6 januari verschijnt bij Adlard Coles Nautical 'Foul Bottoms. The Pitfalls of Boating and How to Enjoy Them', geschreven door John Quirk's.

Voor dit boekje greep de auteur terug naar een serie buitengewoon populaire artikels dat hij eerder voor het magazine 'Classic Boat' schreef. Daarin brengt hij de verhalen en wedervaren van mensen beleefd tijdens het bouwen van en het zeilen met meerdere types boten.

Iedereen die ooit de zee opging kan wel met een of ander onvergetelijk verhaal uitpakken. Gebundeld staan die verhalen garant voor een aantal uren leesplezier. Na het lezen zal men het boekje met een glimlach terzijde leggen. Bovendien brengen de ter illustratie opgenomen cartoons menig verhaal tot leven.

"Foul Bottoms" (ISBN 9781408122693) telt 96 pagina's. Het boek kost £9.99. Bestellen kan via de boekhandel, of rechtstreeks bij de uitgeverij Adlard Coles Nautical, 38 Soho Square, London W1D 3HB, UK. www.adlardcoles.com.

ZES JAAR OP ZEE

Bij De Alk & Heijnen Watersport verscheen in de reeks Wereldzeilers Bibliotheek het reisverslag "Aarden op zout" van Ruth Gerritse en Mark van 't Woud.

In 2002 gooien Mark van 't Woud en Ruth Gerritse na jaren van voorbereiding de trossen los en beginnen zij aan het avontuur van hun leven. Met een flexibele planning, een open vizier en de vurige wens om een aantal van de mooiste plekken op aarde te verkennen, zeilen zij zes jaar lang rond de wereld.

Ze brengen maanden door in de totale eenzaamheid van Patagonië, ze varen om Kaap Hoorn en zwerven over de Stille Zuidzee. Al snel blijkt de reis veel meer dan een zeiltocht alleen. Een jarenlange droom wordt dagelijks realiteit, perspectieven veranderen en met de eindeloze horizon voor de boeg leren Mark en Ruth over kansen, keuzes en aanpassingsvermogen. Hun persoonlijke verhaal biedt een impressie van een nieuw leven.

"Aarden op zout" (ISBN 9789059610828) telt 255 pagina's. Het boek kost 19.90 euro. Aankopen kan via de boekhandel. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

REIZEN TOT OP HET BOT

Bij De Alk & Heijnen Watersport verscheen in de reeks Wereldzeilers Bibliotheek de tweede druk van het reisverslag "Reizen tot op het bot" van Eerde Beulakker.

Reizen over zee met een zeilboot lijkt nog veel op het zeilen van honderd jaar geleden en heeft daarmee zijn oorspronkelijkheid in hoge mate behouden. Lijkt de moderne samenleving in vrijwel niets meer op die van een eeuw terug, de eerste wereldomzeiling van Joshua Slocum met zijn fameuze 'Spray' tussen april 1895 en juni 1898, is nog volkomen herkenbaar in de zeiltochten van heden, ondanks kunststoffen, aluminium, elektronica, GPS, radar en laptopweerberichten.

Op pad gaan onder zeil naar verre kusten is reizen tot op het bot, omdat de zee als wildernis nadat God zijn schepping rond had, nauwelijks veranderd is en hij, wanneer wind en golven samenspannen, een onberekenbare tegenstander blijft. Wie zich in een notendop buitengaats waagt leert wat lijden is. Bitter lijden: kou, uitputting, groene gal en vrees. Daarom is reizen onder zeil over zee voor weinig mensen weggelegd. Maar gelukkig kan iedereen er wel over lezen en daarvan genieten. Vandaar dit boek.

"Reizen tot op het bot" (ISBN 9789059610248) telt 304 pagina's. Het boek kost 17.90 euro. Aankopen kan via de boekhandel. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

KNOPEN LEGGEN

Bij Adlard Coles Nautical verscheen "Des Pawson's Knot Craft, 35 Ropework Projects". Zoals de titel laat vermoeden werd het boekje geschreven door Des Pawson. Boeken over knopen en hoe ze moeten worden gemaakt blijven populair. Deze nieuwe uitgave maakt geen uitzondering op de reig. In het boekje brengt de auteur zijn persoonlijke recepten voor 35 projecten. Net als bij recepten brengt hij de ingrediënten (het soort touw, de lengte de dikte, enz..) voor diverse soorten besproken knopen. Bij ieder project biedt hij een korte historische achtergrond.

Des Pawson geniet een wereldwijde reputatie als knopenmaker. Men vindt hem als lesgever en demonstrator op boat shows, festivals en musea in binnen- en buitenland.

"Des Pawson's Knot Craft" (ISBN 9781408119495) telt 128 pagina's. Het boek kost £10.99. Bestellen kan via de boekhandel, of rechtstreeks bij de uitgeverij Adlard Coles Nautical, 38 Soho Square, London W1D 3HB, UK. www.adlardcoles.com.

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toelieferingen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringschepen

THE BLACK SHEEP

WAASLAND SHOPPINGCENTER
KAPELSTRAAT 100 • 9100 SINT-NIKLAAS • T 03/777 15 00
INFO@THEBLACKSHEEP.EU • WWW.THEBLACKSHEEP.EU
OPEN ALLE WEEKDAGEN EN ZATERDAG VAN 8U30 TOT 21U
VRIJDAG TOT 22U30 • ZON- & FEESTDAGEN GESLOTEN

GORDON
Xmas
THE ORIGINAL

ANTHONYMARTIN.COM

XMAS BIER PROEVERIJ
TIJDENS DE KERST-
EN EINDEJAARSPERIODE

DE GORDON® XMAS®
ALCOHOL : 8,8%
KLEUR : DONKER ROBIJN
FERMENTATIE : HOOG
TYPE : SCOTCH ALE
WWW.GORDONBEERS.COM

"BIER MET LIEFDE GEBROUWEN, DRINK JE MET VERSTAND"

SCHILDERWERKEN ROMAN

Ploegstraat 36
8450 Bredene

0477/43 40 14
.roman@telenet.be

cdvproductions@skynet.be

acod

een sterke vakbond is
broodnodig

www.acod-overheidsdiensten.be